

18 12.10.2011

KIRKKO & KOTI

→ Laura Siponmaa:
"Sateenkaarimessu voi olla
uusi ovi seurakuntaan."

→ 7

KATRIINA

HÄN EI TOIVONNIT
OIMII.

Roolin kanssa KÄSIKKÄIN

→ 10-11

AJANKOHTAISTA

Tytöstä kasvaa nainen

Tyttöjen talossa huomataan myös kiltti ja yksinäinen.

Tyttyjä kutsutaan varjosta näkyviin. Tutkijat huomasivat 1990-luvulla, että tytöt ovat jääneet varjoon niin yhteiskunnallisessa keskustelussa kuin nuorisotutkimuksessakin.

Pian ryhdyttiin tarkastelemaan kriittisesti tyttöjen kasvattamiseen liittyviä stereotyyppiä ja sukupuolirooleja. ”Itsehillintä on hyvä asia, mutta se ei tarkoita, että tyttö menettää äänensä kasvatukseen myötä tyystin”, tutkija **Heta Mulari** sanoo.

Mulari selvitteli viime viikolla Kuopion Tyttöjen talon tupaantuliaisissa sukupuoli-sensitiivisen tyttötyön arvoja ja työtapoja.

Vertailua ja kilpailua on jo tarpeeksi

Tyttöjen talo kannustaa tyttöjä ottamaan

oman tilansa ja löytämään omat voimavaransa. Silloinkin, kun ulkonäköpaineet käyvät yli voimien.

”Tarvitaan moninaista tyttöyttä ja naiseutta, omaa tapaa elää.”

Talossa opetellaan yhdessä tekemistä ja toisiin liittymistä, mikä tukee etenkin ujoja tyttöjä. Jo kesällä reilun 200 neliön tiloja maalattiin porukalla ja tuunattiin huonekaluja uuteen uskoon.

Tyttöjä halutaan rohkaista myös tarvitsemaan muita, mikä on projektipäällikkö **Heli Eischerin** mukaan vaikeaa, kun ihanteeksi on nostettu yksilösuorittaminen ja menestyminen.

Keväällä avattu, 12-18-vuotiaille tytöille tarkoitettu talo on osa Settlementti Puijolan toimintaa. Yli 600 neliöisessä tiloissa ovat myös Kompassi sekä yhdistyksen hallinto.

Tyttöjen talo ei ole turvatalo, vaan paikka, jossa kohdataan ja kuunnellaan. Tavalliset tytöt voivat löytää kavereita ja mielekästä tekemistä. Ongelmien setviminen ei ole Tyttöjen talon toiminnan lähtökohta.

Rahoitus tulee neljäksi vuodeksi Raha-au-

TIMO HARTIKAINEN

Heli Eischer (vas.), Heta Mulari ja Eija Teerineva kertoivat tupaantuliaisissa tyttötyön arvopohjasta ja toiminnasta.

tomaattiyhdistykseltä. Vuosittain talo saa 130 000 euroa vuoden 2014 loppuun asti. Kuopiossa talo työllistää kaksi päätoimista työntekijää sekä harjoittelijoita.

Toimintamuodot ulottuvat yksilötyöstä ryhmiin, tapahtumiin, seksuaalikasvatukseen ja avoimeen toimintaan. Tyttöjen taloja on Kuopion lisäksi Helsingissä, Turussa, Tam-

pareella ja Oulussa. Ensimmäinen Pokien talo avataan keväällä Helsinkiin.

Tyttöjen talo on turvallinen ja toiminnallinen talo, jossa 12 – 28 –vuotiailla on mahdollisuus kasvaa itsensä näköisiksi naisiksi.

LEA LAPPALAINEN

Tyttöjen talo: Hapelahteenkatu 33. avoinna arkisin klo 9 – 16, tiistaisin jatkoaika klo 19: ään.

PYSÄKILLÄ

Uskonnottoman hiljainen

”Halusin tunnustaa, että olen osa jotain, kirkkoa.”

JEESUS. Kullanhoitoiset kirjaimet loistavat seurakuntasalin katon rajassa, kun nuorehko mies kapuaa puhujan paikalle ja alkaa pudotella soljuvia lauseita uusateismin ja kristinuskon suhteesta.

Kirjailija **Antti Nylén**, 38, on ponnistanut suuren yleisön tietoisuuteen esseekokoelmillaan, ja

monet kristityt ovat löytäneet hänestä suunnannäyttäjän, jota kannattaa kuunnella.

Nylén on sopiva henkilö puhumaan uusateismista; uusateistien ajama uskonnottomuus on kirjailijalle näet tuttua omakohtaisesti.

”Minut on kasvatettu johdonmukaisesti uskonnottomak-

si lapsesta saakka, mutta en ole varsinaisesti ateismia koskaan harrastanut aktiivisessa mielessä”, Antti Nylén kertoo.

Nylén on myös kirjoittanut ateismista.

Hänen esseitään, kirpeän teräviä ja analyttisiä kirjoituksia, on julkaistu kahden kokoelman verran.

Monien kriitikkojen suitsuttamat esseet eivät päästä luki-

MARKUS PARTANEN

”Minut on kasvatettu johdonmukaisesti uskonnottomaksi lapsesta saakka.

Antti Nylén liittyi aikuisiällä roomalais-katoliseen kirkkoon.

PÄÄKIRJOITUS

Miljoonan euron kysymys

Sunnuntaiaamuna kahtakymmentä vaille kymmenen. Vielä autoon istuessani voin päättää, menenkö messuun Tuomiokirkkoon, Puijon, Pyhän Johanneksen, Alavan vai Kallaveden kirkkoon. Kaikkiin noihin ehdin kymmenessä minuutissa.

Kirkon pitää tarjota mahdollisuus kokoontua messuun Jumalan eteen. Mutta pitääkö se tarjota joka nurkalla ja joka sunnuntai?

Vähäinenkin ynnälaskutaito riittää osoittamaan, ettei Kuopion seurakuntayhtymä pysty enää kauan ylläpitämään nykyistä määrää kiinteistöjään.

Jos ensi vuodeksi joudutaan talousarvioon sijoittamaan 11 miljoonaa kiinteistöjen korjaukseen, se vie yhtymän kassavarannon nolliille.

Kuopion seurakunnilla on pitkään eletty lihavia vuosia. Silloin kun rahaa oli, kirkko tai muu seurakunnan kokoontumistila rakennettiin jokaiselle asuinalueelle. Eipä arvattu, että muutaman kymmenen vuoden päästä niistä ollaan pääsemättömissä.

Luottamushenkilöt ovat kiperän paikan edessä nyt kun seurakuntien lausunnot kiinteistöjen vähentämisestä tulevat päätöksentekijöitten pöydille.

Pahimmalta näyttää se, että kukaan ei tahtoisi luopua mistään.

Vehmasmäessä pidetään tiukasti kiinni kappelin korjaamisesta, Puijo haluaa pitää Päivärannan, Tuomiokirkko Inkilänmäen, Poukaman leirikeskuksesta kukaan ei antaisi pois. Toki kaikilla on erinomaiset perustelut.

Kiinteistöstrategian tekijät määrittelevät, että vähäisesä käytössä olevista tiloista luovutaan. Seurakuntaneuvostot argumentoivat vastakysymyksellä. Millä tavalla määritellään vähäinen käyttö? Käyttöasteen mittaaminen ei seurakuntaneuvostojen lausuntojen mukaan riitä.

”**Pahimmalta näyttää se, ettei kukaan haluaisi luopua mistään.**”

Kuopion seurakuntayhtymän rakenneselvitys on valmistumassa näinä päivinä. Sen pohjalta yhtymässä lähdetään miettimään myös mahdollisia seurakuntarajojen muutoksia.

Siksi myös kiinteistöselvityksissä on katsottava omaa seurakuntaa pidemmälle.

Silmäys karttaan avartaa näköä. Pienellä neljän seurakunnan alueella on kuusi kirkkoa ja kaksitoista muuta seurakunnan pytinkiä.

Entä jos seurakuntarajat poistuvat ja tulevaisuuden malli olisikin yksi keskustan seurakunta. Mihin tuommoista määrää tiloja tarvitaan silloin kun niiden ylläpitämisessä jo nyt on vaikeuksia.

Kirkko tarvitsee seiniä, mutta ei läheskään näin paljon.

Miljoonien kanssa samaan aikaan on mietittävä myös sitä, miten kirkon työtä tehdään. Sanomasta ja ihmisistä on pidettävä huoli. Yleisöä kirkko ei tarvitse. Yhteisö voi rakentua muuallekin kuin seurakuntatalolle.

LAHJA PYYKÖNEN
lahja.pyykonen@evl.fi

+ Kallaveden seurakunnan kirkkoherran virkaan on ensimmäiselle vaalisijalle asetettu Teiskon seurakunnan vt. kirkkoherra Tero Matilainen, toiselle vaalisijalle Joensuun Rantakylän seurakunnan 1. kappalaisen virasta vapaana oleva, Pohjois-Karjalan prikaatin v. sotilaspastori Petri Rask ja kolmannelle vaalisijalle Kallaveden seurakunnan 3. seurakuntapastori Matti Pentikäinen. Ehdolleasettelu tehtiin tuomiokapitulin istunnossa 5.10.

+ Vastuuviikkoa vietetään 23.-30.10. Aiheena on uskonnonvapaus. Viikon vieraaksi saapuu intialainen uskonnonvapauden puolestapuhuja Sam Paul, joka saarnaa Radio Yle 1:n ekumeenisessa jumalanpalveluksessa sunnuntaina 23.10 klo 18. Kallaveden kirkossa järjestetään maanantaina 24.10. klo 19 ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivän tilaisuus.

+ Yhdeksännet mielenterveyspäivät pidetään Kuopiossa pääkirjastolla 30.10-3.11. Tämän vuoden teemana on Markkinat/Ihminen. Päivillä pohditaan kil-

pailutusta, palvelualueuudistusta, asumisen hintaa ja laatua ja työurien pidentymistä. Tutkijat ja urheiluväki kysyvät, tuoko urheiluterveyttä vai onko se vain bisnestä. Toimittajat keskustelevat sananvapaudesta, tutkijat ja kansanedustajat ikääntymisen haasteista ja asiantuntijat sairaalan sielunhoidosta. Päätöspäivän luennolle Suomen tie muuttuvassa Euroopassa on kutsuttu mukaan presidentinvaalien ehdokkaita.

+ Tuomiokirkon psalmikuoro etsii uusia laulajia. Psalmikuoron aluetta on jumalanpalve-

Kallaveden seurakunnan kirkkoherranvaali toimitetaan ensi vuoden alkupuolella.

SELA RYTKÖNEN

tunnustus

jaa helpolla.

Nylén on pureutunut muun muassa kammoamaan lihansyöntiin, popjournalismiin surkeuteen, kulutus-kulttuuriin ja uskontokritiikkiin.

Esikoisessa Vihan ja katkeruuden esseet (Savukeidas 2007) vakaumusasiat eivät nouse keskiöön, mutta se, että tekijä on tunnustuksellinen kristitty pulpahtelee pintaan aika ajoin.

Perisynti poistuu vain armon avulla

Antti Nylén kääntyi roomalaiskatoliseksi aikuisiällä ja liittyi kirkkoon runsaat viitisen vuotta sitten.

”Se oli aika pitkälti älyllinen prosessi. Minut oli vauvana kastettu. Aloin miettiä kasteen merkitystä: olenko kristitty ja miksi en ole, jos en ole.”

”Tunsin tarpeen ottaa kantaa kosmisiin kysymyksiin, liittyä traditioon, kiinnittyä johonkin. Halusin tunnustaa, että olen osa jotain, kirkkoa.”

Nylénille kirkkoon liittyminen oli lopulta hiljainen tunnustus, ei niinkään ideologinen kannanotto.

”Koska minut oli pidetty erossa luterilaisuudesta, ha-keuduin yleismaailmallisen kirkon helmaan.”

Nylén kertoo kristillisten kuvien ja kertomusten, kuten ristiinnaulitun kuvan, näytelleen tärkeää roolia hänen kääntymyksessään. Kirjailija alkoi miettiä, kuinka niillä on ollut niin mullistava vaikutus monien ihmisten kokonaisten kulttuurien elämään.

”Ne ovat minulle edelleen mysteerejä. Minä edelleen ihmettelen ristiinnaulitun kuvia. Kysyn, että miksi tällaisia, ja kuitenkin samalla intuitiivisesti ne kuvat ja kertomukset tuntuvat hyvin selviltä ja välttämättömiltä.”

”Ristiinnaulitun kuva on kosminen visio ihmisluonnosta, kuva ihmisestä, ihmisen vapaudesta ja siitä, miten me olemme maailmassa.”

”Meidät on konkreettisesti naulattu kiinni maailmaan. Me olemme täällä melko heikkoja, avuttomia ja tuomittuja. Meillä on ruumis, joka voi mennä rikki koska tahansa. Ja samalla olemme tuo ruumis. Tämä on kohtalokasta. Me emme pääse pakoon. Me emme voi auttaa itseämme yhtä lailla kuin Kristus ei voinut auttaa itseään roikkuessaan ristillä. Mutta me voimme ehkä auttaa toisia.”

Nylénin esseissä ihminen nähdään turmeltuneena.

”Meidät on naulattu paitsi lihaan ja materiaan myös omaan syntisyyteemme. Perisynti ei lähde pois. Ylösnousemus on ratkaisu tälle tilanteelle. Me pääsemme pois vain armon avulla.”

USA:n terrori-iskut synnyttivät uusateismin

Palataanpa Jeesus-tekstin alle. Mitä Antti Nylén puhuu uusateismista seurakuntasalissa?

Ensiksi hän kertoo taustat.

Uusateismi on syntynyt reaktionä syyskuun 11. päivän terrori-iskuihin, joita on pidetty osin uskonnollisesti motivoituina.

Liikkeen eräänlaisen kaanonin muodostaa neljä 2000-luvulla julkaistua bestselleriä: Uskon loppu, Jumalharha, Jumala ei ole suuri ja Lumous murtuu.

Uusateismi on syvimmitään ihmisoikeusliike, joka haluaa poistaa uskonnon maailmasta, koska pitää sitä sarron ja väkivallan välineenä. Uusateismi on suunnattu ennen kaikkea kristinuskoa vastaan.

Kirjailija ei kuitenkaan lähde rakentamaan kristinuskon ja uusateismin välistä konfliktia. Sen sijaan hän purkaa sitä: kristittyjen on luovuttava uusateistien halveksunnasta ja uusateistien hyökkäyksestä kristinuskoa kohtaan.

”On päästävä eroon sotatilasta.”

Suuren ekumeenisen liikkeen aika

Kirjailija Antti Nylénillä on konkreettinen ehdotus.

”Poliittinen ilmapiiri on nyt Suomessa melko tuskallinen. Täällä rakennetaan muureja. Erimielisyyttä korostetaan. Aatteellinen kartta on lahkoutumassa ja ideologinen asevarustelu kiihtyy. Ateismin ja kristinuskon konflikti on osa tätä suuntausta.”

Nylénin avain tilanteeseen on yhteys ja keskustelu. Solidaarisuus.

”Tarvitaan suurekumeenista liikettä, jossa olisivat mukana paitsi eri uskontojen edustajat, myös ja nimen omaan ateistit. Tämän yhteisen liikkeen perustana olisi ihmisen suhde meille luonnolliseen hengellisyhteemme.”

Nylénin haaveilemassa liikkeessä vaalittaisiin yhteistä kieltä. Ei lakaistaisi eroavia käsityksiä maton alle, mutta ei myöskään hylättäisi erilaisia ja toisella tavalla ajattelevia, vaan rakastettaisiin heitä.

”Meillä on kuitenkin yksi ja sama todellisuus ja olemme saman lajin jäseniä. Yhdistäviä tekijöitä on enemmän kuin erottavia.”

MARKUS PARTANEN

Kirjailija Antti Nylén puhui 3. lokakuuta ekumeenisessa foorumissa Tampereella. Helluntaiseurakunnan salissa pidetyn tilaisuuden järjesti mm. Suomen Ekumeeninen neuvosto.

KOLUMNI

Tavarataivaasta elämystaivaaseen

Tim Jacksonin uudessa kirjassa ”Hyvinvointia ilman kasvua” haetaan kestävä vaihtoehtoa maapallon ennemmin tai myöhemmin lopullisesti köyhdyttävälle länsimaiselle kulutuskulttuurille.

Ideana on, että irtaannutaan massiivisesti luonnonvaroja käyttävästä, luontoa saastuttavasta ja ilmastomuutosta aiheuttavasta kulutuksesta ja tuotannosta. Jotta tähän päästään, tulee kehittää uusi ”vihreä kansantaloustiede” sekä uudet rakenteet ja välineet ohjata yhteiskuntia ja talouselämää.

Korostetaan mm. julkisia investointeja kestävä kehityksen keinoina. Ihmisten ja yritysten lyhytnäköinen ja itsekäs ahneus-, kulutus- ja ansaintavimma pitäisi jotenkin liennyttää pidemmän aikavälin elämänehtojen turvaamiseksi maapallolla. Omaa ilmaisu käyttäen tulisi siirtyä ”tavarataivaasta elämys- ja yhteisöllisyystaivaaseen”.

Hyvinvointi- ja onnellisuustutkijat

korostavat henkisten, psykologisten ja sosiaalisten arvojen merkitystä ihmisen kukoistuksen aikaansaamisessa.

Heidän mukaansa liiallinen materiaan kiinnittyminen jopa kapeuttaa ihmistä henkisesti. Se saa aikaan vinoutunutta kilpailua ja vertailua sekä pahimmillaan henkistä rasi- tusta ja elämisen tarkoitusperättömyyden kokemuksia.

Vastavoimana tavarakulttuuriin onkin syntynyt eri puolilla maailmaa runsaasti yhteisöjä ja liikkeitä. Ne korostavat kohtuullisuutta, yksinkertaisuutta, henkisiä arvoja sekä yhteisöllisyyttä ja toisen huomion ottamista kilpailun sijaan. Tuntuu kuin vuorisäärä on tullut lihaksi yhä laajemmissa joukoissa.

Kirkolla on nyt sosiaalinen ja ekologinen tilaus ryhtyä jopa johtavaksi voimaksi kestävä elämäntavan ja yhteiskunnallisen kulttuurin rakentamisessa.

Kyse on kirkon tahtotilasta. Kuinka merkittävänä pidetään yhteiskunnallista vaikuttamista uskonnollisen toiminnan ohella tai osana? Jos se on tärkeää, tarvitaan kirkon yhteiskuntavaikuttamisen strategia käytännön työn pohjaksi.

”Liiallinen materiaan kiintyminen kapeuttaa ihmistä henkisesti.

UPI HEINONEN

Kirjoittaja on kuopiolainen yritys- ja organisaatiovalmentaja sekä seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston jäsen.

Eino Ensimmäinen ja ku

Kekkonen käytti isännän ääntä myös Kuopion piispanvaalissa.

Presidentti **Kyösti Kallio** nimitti Kuopion hiippakunnan ensimmäiseksi piispaksi ensimmäiseltä vaalisijalta tohmajärveläissyntyisen dogmatiikan ja etiikan professorin **Eino Sormusen**. Toisella vaalisijalla vuoden 1939 vaalissa oli **Väinö Malmivaara**. Sormusta seurasi vuonna 1962 tuomiorovasti **Olavi Kares**. Kakkos- ja kolmossijoille

vaalissa tulivat teologian tohtori **Erkki Kurki-Suonio** ja teologian tohtori **Eetu Rissanen**.

Kares oli ollut ykkössijalla neljä vuotta aikaisemmin Lapualla. Tuolloin presidentti **Urho Kekkonen** syrjäytti hänet ja valitsi piispan virkaan toiselta sijalta **Eero Lehtisen**.

”Isien syntien tähden”, teologian tohtori **Pekka Niiranen** sanoo.

Kareksen isä oli ollut Isänmaallisen kansanliikkeen, IKL:n

TOPIKALAINEN

Piispat Paavo Kortekangas (vas.), Jukka Malmivaara ja Matti Sihvonen asettuivat kuvaan piispa Wille Riekkisen virkaan asettamisen jälkeen 10. marraskuuta 1996.

KIRKON KULMILTA

Kiveen hakatut pappilan asukit

Kuvassa on sarja kallioon kaiverrettuja nimikirjaimia. Ne ovat Julkula-talon pihapiiristä, josta tämän entisen kappalaisen pappilan 200-vuotisia vaiheita selvittäneet tutkijat ne huomasivat.

Ylimpänä ovat nimikirjaimet AG ja CL. Niiden alla on 11 riviä. Niissä kaikissa on toisena G ja sen jälkeen lähes kaikissa +-merkki ja toiset nimikirjaimet.

Kallioon on kaiverrettu Julkulan pappilassa asuneen August Granitin ja hänen puolisonsa Charlotta Lyran sekä heidän lastensa ja näiden puolisoitten nimikirjaimet. Toisella rivillä ovat kirjaimet LG ja GJ, Laura Granit ja kaupungin kappalainen Gustaf Jäderholm.

Kolmannella rivillä on JG ja AO sekä AZ eli Johanna Granit ja hänen puolisonsa tilanomistaja Adolf Olsoni Pälkjärven Hytinvaaarasta sekä toinen puoliso Ruskealan kappalainen Alexander Zilliacus. Neljäntenä on HG ja JF, Henriikka Granit ja Liperin apteekkari Jacob Forsberg.

Viides kirjainpari on FG ja JS, Kuopiossa lähes 60 vuotta pappina vaikuttanut sotarovasti August Fredrik Granit

Granitit asuivat Julkulan pappilassa vuoteen 1858.

ja hänen puolisonsa Johanna Sundman. Kuudentena on EG ja FB, Emelie Granit ja kauppias Daniel Bastman. Seitsemäntenä on AG ja VE, Amanda Granit ja Tampereen kirkon urkuri Viktor Enckell. Kahdeksantena on HG ja

JL, jotka tarkoittavat Hilda Granitia ja Sulkavan kappalaisena toiminutta Julius Lindiä.

Heitä seuraavat nuorimmat lapset: GG, kultaseppä Gustaf Granit ja SG, vuonna 1840 kuollut Selma Granit ja JG, maanmittausasiantuntti Johan Granit. Viimeisenä ovat FG ja JB, perheen nuorin Fanny Granit ja merikapteeni Johan Bastman.

Milloin kaiverukset on tehty? Koska lasten puolisoitten nimikirjaimet ovat mukana, kaiverukset voivat olla aikaisintaan vuodelta 1857, jolloin sekä Johanna että Fanny solmivat avioliiton.

Ja ne voivat ollakin juuri siltä vuodelta, sillä silloin oli tullut kulu-neeksi 40 vuotta siitä, kun August Granit solmi avioliiton Pielaveden kappalaisen tyttären Charlotta Lyran kanssa.

Granitit asuivat Julkulassa vuodesta 1823 vuoteen 1858, jolloin August Granit kuoli. Heistä muistuttavat kallioon hakatut nimikirjaimet, Granitit graniitissa.

HELENA RIEKKI

usi piispanvaalia

kansanedustajana ja Olavi Kares itsekin Lapuan liikkeessä.

Kekkosen ja kirkon suhdetta väitös-kirjassaan tutkinut Niiranen kertoo, et-tä presidentin haluttomuuteen vali-ta oikeistolainen piispa oli historialliset 1930-luvulle ulottuvat syynsä. Presidentti uskoi 1970-luvulle saakka, että kirkko ja uskonto integroivat yhteiskuntaa.

”Näin hän pyrki johdonmukaisesti käyttämään kirkkoa kansalliseen ehey-tämisprojektiinsa.”

Lähetystö tulee käymään huomenna

Hiippakunnan kolmannen piispan ni-mitykseen syksyllä 1974 liittyi jännitystä. Ensimmäiselle vaalisijalle tuli kansanopis-tomies **Jukka Malmivaara**, toiselle kirk-kohistorian ja kirkkososiologian profes-sori **Paavo Kortekangas** ja kolmannelle tuomiorovasti **Samuel Aaltonen**.

Kekkonen nimitti Kortekankaan. Vaa-li politisoitui myös julkisuudessa. Kepu lobbasi Malmivaaraa, kokoomus Aaltos-ta ja demarit Kortekangasta.

Nimitys tuli yllätyksenä myös Korte-kankaan perheelle, joka oli pannut nimi-tyshuhut omaan arvoonsa.

”Olin lähdössä Israeliin vetämään matkaa. Biedermeier -kalusto oli viety siksi aikaa korjat-tavaksi. Puhelin soi ja hallitusneuvos kertoi, että huo-menna tulee lähetystö käymään vasta nimitetyn piis-pan luo.”

Matka tehtiin ja uusi piispa kirjoitti ensimmäisen kiertokirjeen hiippakunnalleen Genesaretin järven ran-nalta.

Kortekankaan kausi kesti vain kuusi vuotta, kun taas valittiin uutta paimenta. Jukka Malmivaara, joka oli kutsuttu kirkkoneuvokseksi Helsinkiin, sai ensimmäi-sen vaalisijan. Toiseksi tuli teologian tohtori **Matti Sih- vonen** ja kolmanneksi **Reijo Mattila**. Kekkonen nimitti Malmivaaran vuonna 1982, mikä oli samalla hänen vii-

”**Piispa Paavo Korte-kangas kirjoitti ensimmäisen kirjeen hiip-pakunnalleen Gennesaretin järven rannalta.**

meinen piispanimityksensä.

Malmivaaran jälkeen Kuopioon valittiin Matti Sihvonen, joka työs-kenteli vuoteen 1984 Kirkon kou-lutuskeskuksen johtajana. Kak-kossijalle oli vaalissa tullut pastori **Jaakko Elenius** ja kolmossijalle tuomiorovasti **Olavi Lähdesmäki**.

Kuudennessa piispanvaalissa ensimmäisen vaalisijan sai raamat-tukouluttaja **Wille Riekkinen**, jo-ka nimitettiin. Toiselle vaalisijalle tuli tuomiorovasti **Matti Järve-läinen**.

Kolmanneksi eniten ääniä sai kirkkoherra **Petri Karttunen**. Ää-niä saivat myös kenttäpiispa **Han-nu Niskanen**, kirkkoherra **Reijo Mattila**, kirkkoherra **Tapani Nuu-tinen** ja tutkija **Raija Sollamo**.

Nyt ratkaisee vaalin tulos

Kuopion piispoista kulkee luke-mattomia tarinoita. Pisimpään piispana työskennellyt yliopis-tomaailmasta tullut Sormunen muuttui kansan suussa Eino ”En-simmäiseksi”.

Mikkelistä lähtenyt körttipiispa

Kares muistetaan matalakirkollisuudestaan. Hän kiel-täytyi pukeutumasta valkeisiin alboihin ja kirjaviin sto-liin.

Jukka Malmivaara oli tunnettua körttisukua. Isä oli Oulun piispa Väinö Malmivaara. Tämän isä oli **Wilhel-mi Malmivaara** ja tämän isä **Niilo Kustaa Malmberg**.

Piispojen nimitys siirtyi uuden perustuslain myötä kirkolle vuonna 2000. Seitsemäs piispanvaali on Kuopi-ossa ensimmäinen, jossa presidentti ei enää nimitä piis-paa. Tuomiokapituli antaa valtakirjan sille, joka saa eni-ten ääniä.

LEA LAPPALAINEN

MITÄ MIELESSÄ?

Päävoitolla apua kehitysmaihin

Eläkkeellä oleva sairaanhoitaja **Anneli Rau-tio** ruksittaa lottokuponkiinsa, kuten moni muukin, syntymäpäiviä. Rahansa hän laittaa likoon silloin, kun luvassa on jättipotti.

Miten usein lottoat ja millaisilla summilla?

”Teen silloin tällöin Lottoa ja Viking Lottoa. Mies veik-kaa säännöllisesti. Hänellä on peritty rivikin, jota ei voi jättää pois. Silloin, kun lottoan, rahaa uppoaa kuutisen euroa. Lotonnut olen alusta asti.”

Miksi haluaisit voittaa päävoiton?

”Voitolla voisin auttaa lähimmäisiä, jotka ovat avun tar-peessa.”

Miten valitset numerot?

”Laitan läheisteni syntymäpäiviä. Mutta muitakin tapoja on. Viimeksi nostin mieheni kanssa nume-rot hatusta. Hän oli kirjoittanut numerot lapuille ja minä toimin onnettarena. Saa nähdä seuraavien kymmenen viikon aikana, tärpääkö niil-lä numeroilla.”

Mitä tekisit jos voittaisit?

”Antaisin lastenlapsille ja sisarusteni lapsille opis-kelurahaa. Lähetystyö ja apu kehitysmaihin on lä-hellä sydäntä, samoin vammaisjärjestöt. Remon-toisin yli 50 vuotta vanhaa kesämökkiä. Uusi sauna ja varistorakennus olisivat hienoa. En alkai-si tuhlailemaan, eläisin varmastikin normaalia elä-mää.”

Tuoko raha onnea?

”Raha ei tuo onnea vaan turvaa toimeentulon. Onni tu-lee arjen pienistä asioista, rakkaudesta ja terveydestä.”

Miksi ihmiset halajavat miljoonia?

”Varmasti jokainen haluaisi saada ylimääräistä rahaa. Ihminen haluaa kokeilla onneaan ja saada jännitystä elämään. Meillä kaikilla on unelmia ja haaveita, joita haluaisimme toteuttaa. Raha mahdollis-taisi esimerkiksi matkusta-misen.”

Kenelle soisit pää-voi-ton?

”Ihmi-selle, joka oli-si todella rahan tar-peessa. Sai-raalle, jolla on kal-liit hoidot ja lääkkeet, työttömälle, velallisel-le. Sellaiselle henkilöl-le, joka ajattelee myös muita.”

HANNA KARKKONEN

HANNA KARKKONEN

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT
esim. perusmuotoinen avioehto, testamentti, perunkirjoitus 200-300 € + kulut + alv 23 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy
Puistokatu 6, 70110 Kuopio, puh. 017-282 2211
faksi 017-282 3101, www.kalevipitkanen.com, aatsto@kalevipitkanen.com

Milloin viimeksi proteesisi on tarkastettu?

Hammasproteesit ovat osa terveyttäsi!

Suosittelen yli 40 vuoden kokemuksella tarkastusta **1-2 vuoden välein.**

Tervetuloa tuttuun, turvalliseen ja ammattitaitoiseen hoitoon!
Jorma Päivinen
erikoishammasteknikko, hammasteknikkomestari

Kuopion HammasProteesi klinikka
Vuorikatu 36, 70100 Kuopio • Puh. (017) 262 2121 • info@kuopionhammasproteesiklinikka.fi

Lue lisää uusituilta nettisivuiltamme:
www.hammasproteesiklinikka.fi

Onko perheesi lakiasiat kunnossa?

- Tarvitsemmeko avioehtosopimuksen?
- Pitäisikö testamentti päivittää?
- Miten perinnönjako hoidetaan?
- Kuka hoitaa asiani, jos en itse pysty?

Ota yhteyttä pankkimme lakipalveluihin, niin saat vastaukset Sinua askarruttaviin perheoikeudellisiin kysymyksiin.

Kun olet OP-bonusasiakas, saat bonusta tavallisesta pankkiasioinnista - lainat mukaan lukien. Bonuksia voit käyttää myös lakipalveluiden palkkioiden maksamiseen.

Varaa aika asiantunti-jollemme numerosta 010 258 8503 ja tule käymään.

Pohjois-Savon OP

LÄHETYSNURKKA

Tällä palstalla lähetystyöntekijät kertovat välähdyksiä työstään.

Devi antaa äänen äänettömälle

Devi Gurung vieraili Suomessa Ta-saus – kampanjassa lokakuussa. Hän kertoi alakastisten eli dalitien asemasta Nepalissa. Daliteja syrjitään heidän syntyperänsä vuoksi, koska heidän ajatellaan saastuttavan ylempikastiset jopa kosketuksellaan.

Devi Gurung syntyi pieneen kylään Pokharin lähellä. Hänellä oli kotona kolme siskoa ja neljä veljeä. Devin aika meni nuorempia sisaruksia hoitaessa, mutta hän pystyi kuitenkin aloittamaan peruskoulun.

”Kylämme johtaja maksoi koulunkäynnin. Nuorempi sisareni kulki mukanaani kouluun. Kannoin häntä koulumatkat selässäni.”

”**Suurin osa luokkatovereistani** oli ylem-pikastisia ja heidän oli vaikeaa hyväksyä minut joukkoon. Minun oli myös vaikeaa seurata ne-palinkielistä opetusta, koska kotikielemme oli gurung.”

Myöhemmin Devi siirtyi toiseen kouluun, ja matka sinne kesti jalan kaksi tuntia. Hän ei saanut apua koulunkäyntiin eikä sen tähden läpäissyt loppukoetta.

Nuori tyttö joutui jäämään kotiin ja teke-mään maatöitä. Hän ei kuitenkaan lannistu-nut, vaan meni mukaan 4H –ryhmään ja osal-listui viljelykurssille. Kun Devi Gurung oli 28 -vuotias, eräs maatalousneuvoja kertoi hänelle kaksivuotisesta maatalousalan kurssista.

Devi pääsi kurssille ja toimi opiskeluaikana harjoittelijana Nepalín yhdistyneen lähetyksen hankkeissa. Kurssin hän suoritti erittäin hyvin arvosanoin.

Sittemmin Devi on toiminut 15 vuoden ajan eri kansalaisjärjestöissä kyläkehitystehtä-vissä ja maanviljelyn asiantuntijana.

Nyt Devi toimii Lähetyseuran yhteis-työkumppanin Samaritan Uplift Servicen aluekoordinaattorina.

”Pidän työstäni, sillä on hienoa nähdä, mi-ten sorrettujen elämä muuttuu.”

Esimerkki tästä on kun Badarhulan kylän maattomat alakas-tiset asukkaat oli-vat nähneet val-tion iskulauseen: ”Koulutusta kaikil-le”, mutta se ei ol-lut toteutunut hei-dän kylässään.

”Kaksi täyttä bussilastillista kou-lulaisia, opettajia ja koululaisten van-hempia matkusti paikallisen koulu-viraston eteen vaa-timaan oikeuksi-aan”, Devi Gurung kertoo.

Myöhemmin kylään saatiin myös kunnan koulura-kennus Suomen valtion ja Lähe-tyseuran tuella. ”Parempi koulu-tus antaa parem-man tulevaisuuden maattomien lap-sille.”

”Omassa elämässäni suurin muutos oli se kun minusta tuli kristitty. Sekin tuo iloa, että voin työskennellä järjestössä, jossa on kristilli-nen arvopohja.”

”Dalitin eli alakastisen elämää rajoittaa 240 kieltoa ja ohjetta. Hätätilan-teessa hän jää ilman apua.”

LÄHDE:
SUOMEN LÄHETYSSEURA

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Syksyn satoa Karttulassa

- ✦ **Syksyiset myyjäi-set** perjantai-na 14.10. klo 11-13 Karttulan seurakunta-kodilla. Puu-ro ja kahvi 6 €, pullakah-vit 2 €. Tarjol-la myös syksyn puutarhasa-toa ja leivonnaisia. Tuotto Kirkon Ulko-maanavulle.

Puuroa myytävänä Karttulan seurakuntakodilla perjantaina 14.10 klo 11-13. Siilinjärven seurakunta-talolla lauantaina 22.10. klo 9-13 tarjoillaan ruispuuroa.

Kirpputori Siilinjärvellä

- ✦ **Koko perheen kirpputori** tasauspäivän hyväksi lauantaina 22.10. klo 9-13 Siilinjärven seurakun-tatalolla. Ruispuuroa. Arpajaiset. Pöytä-varaukset puh. 044 7284 647.

Yhteisvihkiminen Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa per-jantaina 11.11. klo 11.11.

taja Ildikó Márkus. Näyttely on avoinna 4.11. saakka.

Konsetti-illallinen Särkiniemessä

- ✦ **”Laulujen laulu” konsertti-illallinen** perjantaina 28.10. klo 18 Särkiniemen seurakuntatalolla. Suvi Lehtonen-Gräsbeck, laulu, Folke Gräsbeck, piano, Zip-porim-kuoro, Juha-Pekka Rissanen, pu-he. Varaukset 24.10. mennessä arkisin puh. 040 4848 286 tai Zipporim-kuoro-laisilta. Hinta 12/6 €. Järjestäjinä Alavan seurakunta/Zipporim-kuoro ja Suomi-Israel Yhdistysten Liitto.

Kirjakirpputori Kallavedellä

- ✦ **Vastuuviikon ja 2. rukouspäivän kirk-kohehti** maanantaina 24.10. klo 19 Kallaveden kirkolla. Kirjakirpputori ja kirk-kokahvit klo 17 alkaen. Juhani Kiiskin kirjaston kirjojen kirpputori vastuuviikolla ma klo 17- ke klo 16 kirkon aulassa.

Unkarilaista valokuvataidetta

- ✦ **Debreceniläisten valokuvaajien valo-kuvanäyttelyn Läpileikkaus avajaiset** keskiviikkona 26.10. Keskuseurakunta-talolla klo 16 alkaen. Näyttelyn avaa Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskuksen joh-

Musiikkia syksyn iloksi

- ✦ **Konsertti** maanantaina 17.10. klo 19 Säy-neisen kirkossa. Jorma Hynninen laulu, Jouni Somero piano. Vapaa pääsy, ohjel-ma 10 €.
- ✦ **Hengellistä laulumusiikkia** Suomesta ja muualta lauantaina 22.10. klo 15 Tuomiokirkossa. Salla Lehtinen, sopraano ja Benjamin Teidelt, piano.
- ✦ **Konsertti** maanantaina 24.10. klo 19 Tuomiokirkossa. Jaana Ikonen, urut. Du-rufé, Bach. Vapaa pääsy.
- ✦ **Puijon kamarikuoron konsertti** tiistai-na 25.10. klo 19 Puijon kirkossa. Richard Nichollsin kuoronjohdon A-tutkinto. Kirkkomusiikkia eri vuosisadoilta.

Miesten matka

- ✦ Kallaveden ja Männistön seurakun-nat järjestävät matkan 29.10. **Mestarin Miehet -tapahtumaan**. Matkan hin-ta 30 € (bussimatkat, ohjelma, ateriat). Ilmoittautumiset Eija Räsäselä puh. 040 4848 327 tai Jaakko Vettenrannalle puh. 040 8366 408, jaakko.vettenranta@pp.inet.fi. Ilmoittautumiset ja maksu ti-lille 800027-5638590 (Vettenranta) 21.10. mennessä.

Piispainkokouksen pääsihteeri, teologian tohtori Jari Jolkkonen puhuu luterilaisesta hengellisyydestä sunnuntaina 16.10. klo 16 Alavan kirkon seurakuntasalissa.

Naisten hemmottelupäivä tiistaina 1.11. klo 18 Riistaveden seurakuntatalolla. Ilmoittautumiset 26.10. mennessä Anita Hallikaiselle puh. 040 4888 602 tai anita.hallikainen@evl.fi.

Yhteisvihkiminen 11.11. perjantaina

- ✦ **Yhteisvihkiminen Männistön Pyhän Jo-hanneksen kirkossa** perjantaina 11.11. klo 11.11. Tarjoamme kuudelle parille avioliit-toon vihkimisen. Tilaisuuden jälkeen on yhteinen hääjuhla. Ilmoittautumiset lo-kakuun loppuun mennessä toimistosih-teeri Eija Jaatiselta, puh. 040 4848 379.

Naiset Tampereelle

- ✦ **Naisten retki Valkonauhaliiton syyspäiville** 22.-23.10. Tampereelle. Läh-tö klo 5.55 junalla Kuopiosta, paluu klo 18.41. Osallistumismaksu ja yöpyminen 130 €. Ilmoittautuminen Raili Rantanen puh. 040 4848 360.

Hyvä tyyppi

- ✦ **Mistä on hyvät tyypit tehty? -semi-naari** lauantaina 29.10. klo 11-15 Kallave-den kirkolla. Kouluttajana työnohjaaja, itsetuntemuskouluttaja, lastentarha-opettaja Seija Taivainen. Ilmoittautumi-set puh. 09 1351268, 040 4848 327 ja ni-na.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi tai raili.rantanen@evl.fi. Vapaa pääsy. Järjestäjät seurakunnan aikuistyö, Valko-nauhaliitto ja koulutuskeskus Agricola.

”Sateenkaarimessussa tulín kirkkoon ja omieni luo”, Laura Siponmaa sanoo.

Sateenkaarimessu Männistöön

”Hengellisyttä ei voi harjoittaa, jos samalla joutuu pelkäämään.”

Laura Siponmaa on elänyt 12 vuotta naiskumppanin kanssa. Merkittävää syrjintää hän ei ole kokenut eikä torjutuksi tulemisen pelko ole kahlinnut elämää. Pelkoja hän on kuitenkin mielessään yrittänyt ymmärtää.

”Kun ihminen käy Jumalan kasvojen eteen, se on herkkä henkilökohtainen tila. Hengellisyttä ei voi harjoittaa, jos samalla joutuu suojautumaan. Ja pelkäämään, että tulee tuomituksi.”

Viime vuoteen osui päivä, jolloin Siponmaa meni Helsingissä sateenkaarimessuun. Sateenkaarimessu on luterilainen jumalanpalvelus, johon kutsutaan erityisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ja heidän läheisiään.

”Kappelin rapuissa aloin itkeä. Se oli hurja nähdä, kun hyväksytyksi tulemisen kokemus. Ei tarvinnut hetkeäkään miettiä, että jos nämä tietäisivät, olisinko tervetullut?”

Hän sanoo, ettei voi kuvitella, mitä sateenkaarimessu merkitsee sellaiselle, joka on pitkään arkaillut, eikä ole leimautumisen pelossa uskaltanut mennä jumalanpalvelukseen.

”Oma messu on monelle ovi, joka aukeaa uudelleen seurakuntaan.”

Siionin virret farkkujen taskussa

Laura Siponmaa valmistui viime vuonna eläinlääkäriksi, täytti 30 ja ryhtyi opiskelemaan teologiaa Joensuun yliopistossa. Aika erikoinen hyppy?

”Kieltämättä. Pari prosenttia opiskelijoista vaihtaa alaa. Eläinlääketie ja teologia -yhdistelmä lienee vieläkin harvinaisempaa.”

Nuori akateeminen aikuinen oli löytänyt myös hengellisen kodin. Senkin epäperinteistä tietä.

Voima-lehdestä silmiin osui niin hyvin tehty juttu körttiläisyydestä, että liike alkoi kiinnostaa. Kuopioon muuton jälkeen hän lähti körttiopiskelijoiden perässä Aholansareen ruskaretkelle ja sillä tiellä ollaan.

Väljyys, nöyryys, yhdessä etsiminen puhuttelevat vanhassa herätysliikkeessä. Farkkujen taskussa kulkevat Siionin virret sanoittavat tunteita ja käyvät arjen hartaudentarjoituksesta.

Körttiläisyyden parina syvällä sielussa kulkee mystiikan teologia, monet läntisen kristikunnan löydöt ja matkakumppanit.

Tärkeitä ovat keskustelut uskonnosta ja pyhän kokemisesta ystävien kanssa. ”Siellä missä kaksi on koolla, kolmas on heidän kanssaan.”

Yhteyteen toistemme ja Jumalan kanssa

Laura Siponmaa uskoo siihen, että jokaisella ihmisellä on etuoikeus yrittää muuttaa maailmaa paremmaksi. Oma tapa löytyy, kun sitä etsii vilpittömästi.

”Tällä hetkellä minun tehtäväni liittyy sateenkaarimessuun. Toivon, messu kutsuu ihmisiä marginaalista yhteyteen toistensa ja Jumalan kanssa.”

Suomalaisten ja seurakunnan työntekijöiden suhde seksuaalisiin vähemmistöihin on muuttunut sallivammaksi.

Siponmaa toivoo, että tuomionuhan kokemus ei siirry seuraavaksi kirkon konservatiiveihin.

”On sietämätöntä, jos pelaamme keskenämme nollasummapeliä, jossa toiset hyväksytään ja toiset ei.”

Hän sanoo, että on jostain syystä ihmisyyteen näyttää kuuluvan taipumus leimata muita.

”Elämään kuuluu kuitenkin taistelu vääryyttä vastaan.”

Messua ehdotetaan Männistön vanhaan kirkkoon

Kuopion ev.lut seurakuntayhtymä on päät-

”**Toivon, että tuomionuhka ei seuraavaksi siirry kirkon konservatiiveihin..**

tänyt puoltaa sateenkaarimessun järjestämistä Kuopioon ensi keväänä. Paikaksi ehdotetaan Männistön vanhaa kirkkoa. Lopullisen päätöksen tekee Männistön seurakunta-neuvosto, jonka kokouksessa asia on esillä loppukuusta.

”Minulla ei ole vahvoja tunteita puolesta eikä vastaan”, sanoo seurakunta-neuvoston jäsen **Jussi Hakala**. Hänestä on tärkeää, että ihmisillä on mahdollisuus tulla messuun, joka tuntuu omalta. ”Sateenkaarimessu on tätä aikaa. On opittava hyväksymään erilaisuutta.”

Tuomiorovasti **Ilpo Rannankari** pitää aloitetta myönteisenä kädenojenuksena aloitteentekijöille. Hän on myös johtoryhmän esityksen takana.

Rannankari kuitenkin toivoo, että erillismessu voisi jäädä yksittäiseksi ja seksuaaliset vähemmistöt osallistuisivat yhteisiin messuihin.

”Messun luonteeseen kuuluu, että se kaikkia varten.”

Hän sanoo ymmärtävänsä oman messun kaipuun varsinkin, jos on kokenut tullessa torjutuksi yhteisessä messussa. Toisaalta erillinen messu ei hänen mielestään välttämättä vähennä ennakkoluuloja tai lisää ymmärrystä ja yhteyttä, joiden rakentuminen olisi kirkossa tärkeää.

Sateenkaarimessuja järjestetään seitsemällä paikkakunnalla.

LEA LAPPALAINEN

LOKAVINKIT

- ✦ **Kuopion kaupunginkirjasto**, Kuopio-Unkari Seura ja kirjasto: FM Anna Tarvaisen luento Mitä olet nähnyt ja kuullut Unkarin nykyproosan antologiasta 24.10. klo 17.
- ✦ **Korttelimuseo** (Kirkkok. 22): Elämää Linanpellolla -valokuvanäyttely 8.1.2012 saakka, ti-pe klo 10–15, la-su klo 10–16.
- ✦ **VB-valokuvakeskus** (Kuninkaank.14–16): Jaana Partanen Mielen alkemiaa – Harry Potter Layer 16.10. asti.
- ✦ **Kuopion taidemuseo**: Matti Karppasen lintumaalauksia 27.5.–6.11. ja Matti Karppasen piirroksia, päiväkirjoja ja konservoituja eläimiä Kuopion museossa 13.11. saakka.
- ✦ **Galleria Carree** (Kauppak.13): Veistoksia – Sauli Miettunen 12.–30.10.
- ✦ **Galleria G12** (Minna Canthin k. 15) Sami Korkiakoski ja Ville Laaksonen: Honest Painters 2: Antaa kuvan tulla 27.9.–16.10.
- ✦ **Galleria LAB** (Minna Canthin k. 4): Jynkän ateljeetalojen taiteilijat 5.–28.10, ma-pe klo 10–17.
- ✦ **Kuopion museo**: Suomen Nukketaiteilijat ry:n näyttely Nukkemaailma – lavatanssin ja joulusaunan tarina kertoo eletystä elämästä nukkejen kautta 23.10. asti.
- ✦ **Kuopion museo**: Aikamatka maisemaan. Itä-Suomen maiseman kehitys maapallon alkuajoilta nykypäivään, yhteistyö 125-vuotiaan Geologian tutkimuskeskuksen kanssa 8.1.2012 saakka.
- ✦ **Kuopion museo**: Jääkärintie tie – Herman Huotarin tarina -pienoisnäyttely 15.1.2012 saakka.
- ✦ **Museon torni**: Leluja ja leikkijöitä. Leluja ja Victor Barsokevitshin lapsikuvia 29.1.2012 saakka.
- ✦ **Musiikkikeskus**: Sinfoniasarja IV, kaupunginorkesteria johtaa Maxim Šostakovitš; Arto Noras, sello 13.10. klo 19. Mulkvist 15.10. klo 19; Jari Sillanpää 21.10. klo 19. Tarina Babarista, Kuopion kaupunginorkesteri; Kari Kropsu, kapellimestari; Kari-Pekka Toivonen, kertoja. Kesto n. 30 min. yli 3-v.
- ✦ **Kuopion kaupunginteatteri, Suuri näyttämö**: Fedja-setä, kissa ja koira 12.10. klo 10 ja 13. Katrina-musikaali 13.10. klo 19; 14.10. klo 19 ja 15.10. klo 14. Papin perhe 15.10. klo 19 ja 22.10. klo 14.
- ✦ **Studio**: Tarpeettomia ihmisiä 12.10. klo 19.15. Neiti, samppanjaa! 15.10. klo 19.15 ja 22.10. klo 14.15.
- ✦ **Kuvakukko, Kava**: Simson & Delila 17.10. ja Maastamuuttajat 24.10. klo 19.
- ✦ **Hopeatähti**: Päiväni Margueritten kanssa (K7) ti 25.10. klo 13.
- ✦ **Kuopion kaupungintalo, yliopettaja Hilka Lassila, Savonia amk**: Kestikievareista hyvinvointimatkailuun – matkailu osana maailmaamme 13.10. klo 13–14.30.
- ✦ **Kuopion kaupungintalo**: Arkipiisalla vieraana lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aula 25.10. klo18.30.
- ✦ **Kuopion Muotoiluakatemia** (Piispank.8): Kuvataiteilija Tellervo Kalleinen kertoo teoksistaan 26.10. klo 18–20 (vapaa pääsy).

Matti Karppanen, Punatulkkuja, 1925. Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen taidekokoelma, Kuopion taidemuseo.

Perheen pyhässä lupa myös kiljahdella

Suomessa on hiljaisen jumalanpalveluksen kulttuuri. Lapsiperheelle se on kiusallista.

Pienet kirkkovieraat vähät välittivät suomalaisesta hiljaisesta jumalanpalvelusperinteestä, vaan jokeltelivat ja kiljahtelivat estoitta sunnuntain vauvakirkossa Päivärannan kirkossa.

Puijon seurakunta kutsuu kirjeellä kerran vuodessa vauvat vanhempineen kirkkoon. Tänä vuonna kutsun otti vastaan kolmisenkymmentä äitiä, isää ja vauvaa isompine sisaruksineen.

Herttaisen hellyttävästi pikkuväki osallistui laululeikkeihin, lastenlauluihin ja -virsiin.

”Tämä on sellainen kirkko, jossa ei haittaa, jos kuuluu ääniä”, sanoi tervetulotoivotuksessaan Puijon seurakunnan nuorisotyönohjaaja **Susanna Pakkala-Koskelainen**.

Perhekirkkoon on helpompaa tulla

Pastori **Miina Karasti** aloitti vauvakirkon sytyttämällä kynttilät.

”Me olemme kaikki Jumalan kämmenellä. Vanhemmilteen lapsi on rakas, kallisa ja arvokas, mutta kasteessa Jumala on ottanut lapsen omakseen. Hän ei ole vain teidän poikanne tai tyttärenne, vaan myös Jumalan. Eikä Jumala hylkää koskaan.”

Vanhemmat köröttivät lapsiaan Körö, körö kirkkoon ja vauvat saivat helistimet käteensä. Ja siitä se solahti sujuvasti suuhun. Ehkä hieman helisikin, säestäen lauluja.

Pienen pieni tyttö- tai poikavauva -laulun aikana vanhemmat nostivat vaadittua sukupuolta olevan vauvansa ilmaan ja sekös kikatutti pikkuisia. Keinunutta vauvelit saivat laulussa Sinua sinua keinutan.

Lauluja säesti kanteleella kanttori **Joona Saraste**.

Pastori Karasti kutsui puolituntisen kirkkohetken päätteeksi osallistujat kirkkomehuille ja maissinaksuille.

Ketolan perheen pienimmäinen **Ville** on 11-kuukautinen, **Nooa** 2,5-vuotias ja **Rauha** 6-vuotias.

Äiti **Sannamaria** ja isä **Johannes** pitivät Vauvakirkkoa hyvänä juttuna. He käyvät muissakin Perheen Pyhä -tapahtumissa ja ovat myös aiemminkin käyneet Vauvakirkossa. Heistä olisi mukavaa, jos olisi tapahtumia, jotka antaisivat jotain kaiken

Pastori **Miina Karasti** ja vauvakirkon siunaushetki.

ikäisille – vauvalle, koululaiselle, teinille, ja eri-ikäisille aikuisillekin.

”Meillä on kotona neljä vanhempaa lasta. On helpompi mennä lasten kanssa perhekirkkoihin kuin tavallisiin jumalanpalveluksiin. Ihmiset tulevat niihin hiljentymään, ja aina ei ole niin helppoa pitää lapsia hiljaisina”, Johannes Ketola muotoilee.

Sannamaria Ketolan mielestä Suomessa on hiljaisen jumalanpalveluksen kulttuuri.

”Se on hankala pikkulapsiperheen kannalta. Kävisimme mielellämme useammin kirkossa.”

ANNA-LIISA PEKKARINEN

LIVE NATION, ET-LEHTI JA JOULURADIO YLPEÄNÄ ESITTÄVÄT

Samuli Edelmann

RAKASTETUIMMAT -VIRSIKONSERTTIKIERTUE

KE 16.11. HELSINKI, Kallion kirkko
TO 17.11. PORVOO, Tuomiokirkko
PE 18.11. TAMPERE, Tuomiokirkko
SU 27.11. ASIKKALAN KIRKKO

TI 29.11. ORIMATTILAN KIRKKO
KE 30.11. AKAAN KIRKKO
PE 2.12. JYVÄSKYLÄ, Taulumäen kirkko
SU 4.12. KIURUVEDEN KIRKKO

Konsertit alkavat klo 19.00, ei väliaikaa.

LIPPUPALVELU
lippupalvelu.fi

Lippukaupat
0600 10 800 (1,96 €/min+pvm)
0600 10 020 (6,79 €/puhelu+pvm)

LIPUT: 30€ /kpl (+mahd. toimitusmaksut)
Lippupalvelusta 0600 10 800
tai 0600 10 020, sekä Lippupalvelu Oy:n
toimipisteistä ja internetistä www.lippupalvelu.fi

LIPUNMYynti ON ALKANUT!

WWW.VIRSIA.FI LIVE NATION Jouluradio ET kotimaakauppa.fi R kiosk PRO VISUAL

Sarjan koskettavin hahmo on vanhempinsa kaltoin kohteleva Kalkaros.

Potter kohtaa Pimeän Lordin

Mitä Harry Potterilla on tekemistä kristinuskon kanssa?

David Yatesin ohjaama Harry Potter ja kuoleman varjelukset viimeistelee hienon nuortensarjan. Paholaiseen vertautuva Pimeyden Lordi Voldemort on voit- tamaisillaan.

”Ihmisiähän me kaikki olemme. Jokainen ihmiselämä on yhtä arvokas”, hyvisten johtajiin kuuluva Kingsley vastustaa.

Voldemort edustaa häpeämättömän absoluuttista paha. Vaikka Potter tarjoaa viimeistä tilaisuutta, pahan lordi ei suostu katumaan tekojaan ja jää vaille pelastusta. Tuonpuoleisessa olennon osa on surkea.

Rahtukin katumusta saattaa riittää parannuksen tekoon, sarjan päätösosa painottaa.

Teologisesti ollaan toiveikkaalla linjalla, joka muistuttaa kirjailija **J.K. Rowlingin** maannaisen, äiti Juliana Norwichlaisen johtoajatusta kirjassa Jumalan rakkauden ilmestys. ”Syntiäkin tarvitaan, mutta kaikki kääntyy hyväksi ja kaikenlaiset asiat kääntyvät hyväksi”, Kristus sanoi syntejä murehtivalle Julianalle mystisessä näyssä.

Uhrautuva rakkaus pelastaa pahan kynsistä

Sarjan traagisin ja pahiksista koskettavin hahmo on Voldemortin tapaan vanhempinsa kaltoin kohteleva Kalkaros. Psykologian ja sen kanssa yhtäpitävän kristillisen opetuksen mukaisesti vanhempien ja kasvuseuran merkitys persoonan kehittymiselle on keskeinen.

Ilkeässä sijaisperheessä kasvanut Harry korostaa, ettei vanhempien tulisi koskaan

hylätä lapsiaan vaan keskittyä heidän hyvinvointiinsa.

Kasvuympäristö ei kuitenkaan määrittele kaikkea, vaan ihmisellä on myös moraalisia valinnan vapauden paikkoja, jotka osataan ratkaista, kulkeeko hän kohti paha vai hyvää elämää.

Katuvainen Kalkaros osoittaa, että erittäin pahana pidetty tyyppikin voi kätkeä sisäänsä käsittämättömän paljon hyvää ja kunnioitettavaa.

Vastaavasti äärimmäisen hyvänä pidetyn persoonan taustasta saattaa löytyä mitä mustimpia asioita, kuten itsekkääseen vallanhimoon menneisyydessään sortunut, kunnioitettu Dumbledore tietää.

”Älä sääli kuolleita, Harry. Sääli eläviä, ja varsinkin niitä, jotka elävät ilman rakkautta. Palaamalla voit ehkä huolehtia, että harvempi sielu runneltu, harvempi perhe repeytyy”, Dumbledore neuvo.

Potterin vahvin ase on hänen myötätuntonsa ja rakkautensa. Hän on valmis jopa kuolemaan muiden puolesta, jotta nämä saattaisivat pelastua pahan kynsistä. Harry luopuu siitä vallasta, jota hänelle tarjotaan.

Uuden romantiikan ja pyhän paluu

Puoli miljardia myytyä teosta. J. K. Rowling (s. 1965) on jättänyt jälkensä yhden

sukupolven sieluihin.

”Elämme kristinuskolle kielteisessä kulttuuri-ilmastossa. Tämä suosittu sarja ammentaa aineksia suoraan kristillisestä kertomuksesta, joka elää sittenkin vahvasti nuorison alitajunnan tasolla tapahtuvassa tarinassa”, sanoo elokuvalle hyvän arvostajan antava teologi **Esko Miettinen**.

Esko Miettinen määrittelee fantasian olevan ”uutta romantiikkaa”, johon kuuluvat suuret tunteet, rikas mielikuvitus ja viehtymys tutkia symbolien ja kertomusten kautta elämän salaperäisiä ja mystisiä, myös hengellisiä syvyyttäjä. ”

Ilmentääkö fantasia kaipuuta pyhään, toiseen todellisuuteen, jota ei kyetä todistamaan, mutta jonka ihmiset aistivat?

”Fantasiassa mennään mielikuvituksen siivin toisenlaisiin mahdollisiin maailmoihin. Sen kautta voi pohtia asioita, jotka eivät mahdu virallisen teollisen maailmanselityksen sisälle.”

Paha turmelee palvelijansa

Potter-sarja käsittelee kysymyksiä, joista kirkossa- kaan ei enää oikein rohjeta puhua, kuten ihmisen sisällä käytävää hyvän ja pahan taistelua.

”Hyveistä puhuminen vaikuttaa usein vanhan- kaiselta. Mutta kun rehellisyys, uskollisuus ja lem-

peys asetetaan seikkailun ja kamppailun taustaa vasten, niihin virtaa uutta verta. Silloin nähdään, että ne eivät ole vain isoäidin suosimia perinteisiä käyttäytymismalleja, vaan ne vievät kohti kestävä elämää.”

”Voldemort näyttää, miten perusteellisesti paha turmelee palvelijansa. Harry ja hänen ystävänsä näyttävät toisenlaisen tien. He eivät ole täydellisiä, mutta heidän ratkaisunsa kasvattavat heissä hyveitä”, Esko Miettinen luonnehtii.

Fantasia auttaa oivaltamaan

Potterien viimeisen osan jälkeen Esko Miettinen on valmis sanomaan, että sarja on hengeltään kristillinen.

”Rowling flirttailee koko sarjan ajan käsitteillä kuolemanjälkeisestä elämästä. Käsitellessään hyvän ja pahan taistelun kosmista draamaa, hän on suorastaan maailmankatsomuksellinen tai uskonnollinen profeetta.”

Teologina Miettinen ei pidä suinkaan kaikkea fantasiaa hengellisestä rakentavana. Alan tuotokset ovat kirjavia. Hän uskoo kuitenkin, että fantasiakulttuurin hyvät pelastajahahmot muokkaavat maaperää Kristuksen ymmärtämiselle.

Jeesus lainaa piirteitään kuvitteellisille sankareille. Kun Kristuksesta julistetaan, että hänessä ”Sana tuli lihaksi”, niin fantasiasa Jeesuksen historiallinen hahmo muuttuu toisinaan tuoreiksi sanoiksi. Tällöin fantasia rakentaa lukijan mielessä kuvia, jotka auttavat oivaltamaan Nasaretilaisen merkitystä.

”Tämä suosittu sarja ammentaa aineksia suoraan kristillisestä kertomuksesta.

”Hän tahtoo, että minä olisin köyry, kasvot maata vasten. Mutta täällä on yksi torpparinvaimo, joka ei taivu, ei edes lasten takia.”

Uteliaisuutta, intohimoa, uskollisuutta ja rohkeutta

Elämän lahjaa ei saa tuhлата surkuttelemalla.

Koko Vårdön saaren väki Ahvenanmaalla odottaa Kukkulan Katrinoa. Sieltä hän tulee pohjalainen talon tytär Johaninsa sylissä.

Johanin, joka on nuorikolleen luvannut valkean herrastalon, parvekkeita ja omenapuut. Tämä Johan, sinisilmäinen, vaaleahiuksinen veitikka, saaren suurisuisin valehtelija ja selkärangaton rehentelijä.

Todellisuus on tässä: maalaamaton mökki, vino ja vääränurkkainen, katto tuulten repimä. Omenapuitten sijaan piha työntää nokkosia.

Värit sammuvat kuin auringonlaskun jälkeen. Katrina tietää, että hänen unelmansa on vaipunut hautaan.

Ilman musiikkia olen muotopuoli

”Olen onnellinen, että saan tehdä tätä työtä. Tunnen, että teatteri on toinen kotini”, 33 –vuotias **Lina Patrikainen** sanoo teatterin lämpioässä. Se toinen on kerrostalossa Puijonkadulla kristallikruunuineen ja itämaisine mattoineen. Ja lukemattomine kenkäpareineen. Kuopion kaupunginteatteriin Patrikainen tuli Lahdesta vuonna 2008. ”En epäroinyt yhtään”, sanoo tämä lapsuutensaakin teatterin pukuhuoneissa ja esiripun takana kasvanut näyttelijä. Äiti **Maija-Liisa Ström** on näyttelijä, isä **Ilmari Patrikainen** oli pianotaiteilija, **Elias** – veljestä kasvoi säveltäjä.

Ensimmäinen esiintyminen oli Maaningan mummulle kaksivuotiaana, kappaleella ”Karjalan kunnailla”. Nelivuotiaana lapsukainen aloitti pianonsoiton. ”Sävelet ilmaisevat tunteita ja menevät sydämeen. Jos en saa laulaa, olen muotopuoli.”

Kuopiossa ensimmäinen musikaalirooli oli Chicagossa. Katrinassa Patrikainen laulaa sooloja kevyestä raskaaseen, ilosta itkuun.

Rukoilen ennen jokaista esitystä

Lina Patrikainen, nuori Katrina, on jo virrassa mukana, kauniina punaisessa mekossaan, saarelaiten ympäröimänä.

Äänen avaaminen ja tekstien kertaaminen ennen esitystä kuuluu latautumiseen, samoin alituinen jännityksen sietäminen. Mutta myös tämä:

”Rukoilen ennen jokaista esitystä läheisten ja työni puolesta. Olen hyvin hengellinen ihminen, käsi Luojan kädessä.”

Kuopion kaupunginteatterin musikaali Katrina on suurien tunteitten näytelmä. Surun ja rakkauden. Ilon, onnen ja pettymysten. Vihan ja mustasukkaisuuden.

”Ammennan omista kokemuksistani, iloista ja menetyksistä, itsestäni”, Lina Patrikainen sanoo. ”Peilaan omaa elämäni, ja koetan tehdä tunteet todeksi. Ei niitä voi näyttelijäkään tekemällä tehdä, vaan niin, että on empaattinen ja auki.”

Katsojalle Patrikainen toivoo vapauttavia kyöneleitä, sitä puhdistavaa tunnetta, joka hänellä itsellään on esityksen jälkeen.

”Onnen tunnetta. Hengitänkin syvemmin, leijun puoli metriä maan pinnan yläpuolella.”

Olemme toisillemme Jumalan kuva

Katrina on vahvan naisen tarina. Mustimassakin yössä Katrina löytää valon.

”Hän on optimisti ja humanisti, joka ei sorru pieneen

säksätykseen. Hän näkee henkisellä tasolla laajoja kuvia.” Patrikainen piirtää niin laajan kaaren kuin kädet antavat myöten.

Lina Patrikaisessa on hyvin paljon Katrinoa: optimismia, valoisuutta ja kiitollisuutta, intohimoa elämään.

”Luotan johdatukseen.”

Patrikaisen uskontunnustus on tässä: ”Uskon Jumalaan, Jeesukseen ja hyvän voimaan.” ”Kuulun kirkkoon ja haluan siihen kuulua, mutta uskonnollista fanaattisuutta sen koommin kuin dogmeista ja Raamatusta riitelemistä en ymmärrä.”

Ne ovat Patrikaiselle uskon perusasian rinnalla kuin helisevä vaski tai kilisevä kulkunen.

”Ihminen tarvitsee turvaa, se on päivänselvää. Me

olemme toisillemme Jumalan kuva. Enemmän pitäisi keskittyä hyvän tekemiseen kuin opista riitelemiseen.”

On olemassa toinen ulottuvuus

Uteliaisuus, intohimo, innokkuus. Siinä ovat nuoren näyttelijän tienviitat sekä työhön että elämään. Kaverit kutsuvat energistä Patrikaista ”ydinvoimalaksi”. Hänellä on aina paljon puita uunissa.

Vapaa-ajallaan hän ohjaa liikuntaryhmiä, tanssii, lukee ja katsoo elokuvia. Helsingin matkalle vetävät siellä asuvat äiti ja veli.

”En elä pilvilinnoissa. Luotan siihen, että elämä kantaa, siivet kantavat. Elämän lahjaa ei saa tuhлата surkuttelemalla. Oma vastuullisuutta on se, että etsimme vaihtoehtoja.”

Katrinassa hän on löytänyt uudenlaista rauhaa tekemiseen. ”Se ei ole minulle helppoa.”

Taivaallinen laivuri ottaa Katrinalta pois kaksi lasta, Sandran ja Erikin. Kiinnitysköysi on irrotettava myös Johanista, puolisoista. Heitä kahta elämän kuuma paja oli takonut yhä kiinteämmin yhteen, yhä

sopivimmiksi toisilleen.

Lina Patrikaiselta isä temmattiin pois silloin kun tytö oli vielä kouluikäinen.

”Uskon siihen, että universumissa on monta ulottuvuutta. Päähäni ei mene se, että elämme sata vuotta ja kaikki loppuu siihen. Se tomumaja, jonka näemme, ei ole koko totuus. Elämän ja kuoleman raja on ihmeellinen salaisuus.”

”Surussa käännyn sisäänpäin, tulen hiljaiseksi. En halua kuuluttaa sitä koko maailmalle.”

Entä rakkaus, rakastuminen?

”En tiedä. En tiedä, mitä tapahtuu sitten kun se tulee.”

Haaveillaan.

”On täysi kesä, viljankorjuu aika ja aurinko loistaa ihmeellisesti. Laulavia, onnellisia ihmisiä kulkee pellolla. He tanssivat lyhteet sylissä kukkia hiuksissa...”

LAHJA PYYKÖNEN

”Musiikkiakin enemmän minua puhutteli Katrinan hengästyttävä visuaalinen kauneus.

Upeaa lavastus- ja valosuunnittelutyötä, pukuja ja koreografiaa unohtamatta.

Tarina oli uskottava. Nuori talollisen tytär Pohjanmaalta vieraassa merenkävijäkulttuurissa ja torpan muijana Ahvenanmaalla.

Olen asunut parikymmentä vuotta Pohjanmaalla ja näin päähenkilössä paljon tuttua: omanarvontunnon, rohkeuden, sitkeyden, uskollisuuden.

Katastrofaalisen alun jälkeen sopeudutaan, sinnitellään, tehdään jopa haaveista totta. Hankitaan lehmä jos toinenkin ja ne kaivatut omenapuut.”

HELENA KANTANEN

”Teos oli hieno spektakkelikielinen kyläyhteisön elämästä ankarissa olosuhteissa. Monet voimakkaat ja intensiiviset joukkokohtaukset saivat katsojan haukkomaan henkeä. Sävel ja sana toimivat komeasti yhteen.

Karuudessaan ja koruttomuudessaan kertomus toi eteemme yksityiskohtia ja raskaita tapahtumia, joihin Katrinan ja lähi-ihmisten oli vain sopeuduttava.

Kuitenkaan sävy ei ollut liian synkkä, sillä esitykseen oli saatu toivon ulottuvuus. Koko ajan mentiin eteenpäin ja kohti parempaa.

Katrina sai lehensä ja omenapuunsa.”

UPI HEINONEN

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

SADEVESIKOURUT

- tikkaat - kattosillat
- lumiesteet - piipunhatut

Max-team.fi, Katekuja 4, Vuorela
Marko Mäki-Turja p. 0400 545 893
ps. varmista paikallaolo

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ANSSI SOININEN

Ma, ti, to, pe
Kuopio

Hapelähteenkatu 41

Ke klo 9-12
Siilinjärvi

Kasurilantie 13

Palvelukeskus Akuliina

Puh. (017) 462 1511

... ja hymysi huomataan

Pesu
Leenat oy

Pesulapalveluita
laadukkaasti
yrityksille ja yksityisille

Liipasintie 2 (Saarijärven B-alueella) KUOPIO

017 369 0700

Ahertajankatu 3, 78850 Varkaus
p. 017 369 0700

Antin Piha ja Kiinteistö Apu

www.antinpihajakiinteistoapu.fi

- Pihalaatoitukset ja tukimuurit • Istutustyöt
- Nurmikonteko ja hoitotyöt • Aidat ja patiot
- Mökkitalkaripalvelut

ja muut erikseen sovittavat työt.

p. 050 575 3410

ISÄNNÖINTIPALVELU
ISARVO OY

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti
isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osakeyhtiöt
• kiinteistöosakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoisiin, osaaviin käsiin ja
se on tietenkin Isännöintipalvelu Isarvo Oy.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 0400 438 161
Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

**Selkäkipu ja nikamamurtuma voi olla
merkki vakavasta osteoporoosista.**

**Kipu ja kumara ryhti haittaa
hengitystä ja verenkiertoa.**

Osteoporoosiin perehtyneen
lääkärin vastaanotto, selän
sivukuvaus ja luuntiheysmittaus
299 €, kela korvaus n. 123 €.

Yleislääketieteen erikoislääkäri
Markku Hyvönen

PUIJONLAAKSON

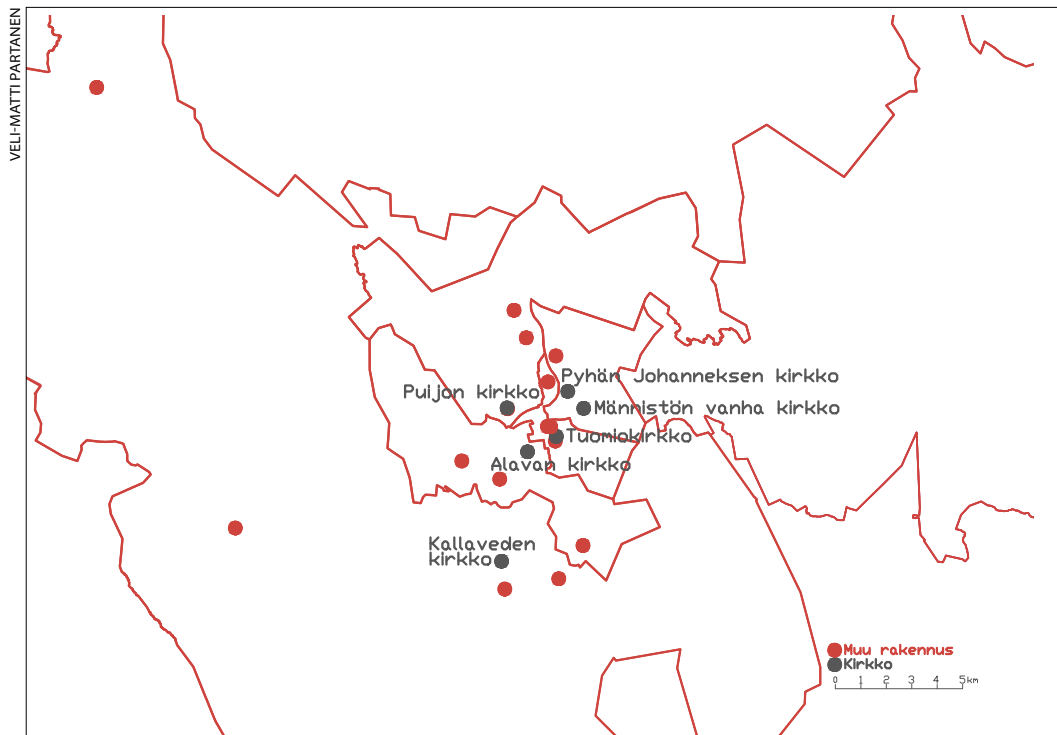
LÄÄKÄRIKESKUS

Kiekkotie 2, Kuopio

017 2828 244

www.puijonlaaksonlaakarikeskus.fi

Tiheimmin Kuopion seurakuntien kiinteistöjä on pienellä alueella keskustassa.

Kiinteistöjä myytävänä

**Vehmasmäessä ei anneta
periksi. Puijon seura-
kuntaneuvosto esittää
uutta valmistelua.**

Kuopion seurakuntayhtymän kiinteis-
töt ovat nyt tarkastelun alla. Seura-
kuntaneuvostot ovat juuri antaneet
lausuntonsa yhtymän kiinteistöstrat-
egiasta. Lausunnot ovat menossa
yhteisen kirkkoneuvoston käsittelyyn.

Puijon seurakuntaneuvosto ehdottaa ko-
ko strategiaa uudelleen valmisteluun. Tuomio-
kirkkoseurakunta ei halua luopua Inkilänmäestä.
Poukaman leirikeskuksen säilyttämistä puolel-
taan useassa seurakuntaneuvostossa.

Käyttöaste ei tutki tasapuolisesti

Tänä vuonna päivitetty kiinteistöstrategia ehdot-
taa myytäväksi 15 kiinteistöä. Myytäväksi ehdo-
tettujen joukossa ovat mm
Inkilänmäen seurakuntakoti,
Päivärannan seurakuntatilat,
Särkiniemen seurakuntatalo
sekä Poukaman leirikeskus.

Kiinteistöstrategia mää-
rittelee linjauksissaan, että
vähällä käytöllä olevista seu-
rakuntataloista luovutaan.

"Miten vähäinen käyttö
määritellään", kysyy tuomio-
rovasti **Ilpo Rannankari**.
Hänen mielestään käyttö-
astetta ei ole pystytty tasa-
puolisesti tutkimaan.

Käyttöasteen lisäksi Ran-
nankarin mukaan on poh-
dittava toiminnallisia,
alueellisia ja taloudellisia nä-
kökulmia sekä tilojen kuntoa
ja sijaintia.

Inkilänmäen seurakunta-
taloa Rannankari pitää mo-
nella tavalla merkittävänä.
"Seurakuntatalo on siellä ai-
noa kokoontumispaikka ja
hengellisen elämän keskus.
Monelle liikkuminen etään-
mälle on mahdotonta."

Puijon seurakuntaneu-
vostossa haluttiin tarkastella
pohjoisen lähiön seurakun-

tatiloja kokonaisuutena. "Alueella tulisi olla ti-
lat ainakin lasten ja vanhusten kerhotoiminnalle",
kirkkoherra **Jaana Marjanen** sanoo.

"Päiväranta palvelee myös pohjoisen maaseu-
dun asukkaita."

"Jotta strategia olisi luotettava päätöksente-
on pohjaksi, kaikkien kiinteistöjenosalta olisi esi-
tettävä sekä henkilöstö- että käyttökulut samoin
kuin ulkoistettujen palvelujen kulut", Marjanen
sanoo.

Tämän vuoksi seurakuntaneuvosto esittää
strategiaa uudelleen valmisteluun.

Alavan seurakuntaneuvosto ei halua luopua
Särkiniemen seurakuntatalosta ennen kuin Ala-
van kirkon korjaussuunnitelma on selvillä.

Kokoontumistilat Vehmasmäkeen

Kallaveden seurakuntaneuvoston tavoitteena on
saada Vehmasmäen kappeli kuntoon. Suppea
korjaus ei seurakuntaneuvoston mukaan ratkaise
kokoontumistilojen tarvetta. "Laajempaan vaih-
toehtoon ei sisälly mitään turhaa", lausunnossa
todetaan.

"Jos jo neljännesvuosisata sitten alu-
eelle tarvittiin kokoontumistila siunaus-
kappelin lisäksi, on se tänään suurem-
malla syyllä tarpeen."

Suppeampi vaihtoehto tarkoittaa
vain kappelitilan korjaamista. Laajem-
man vaihtoehdon mukaan myös salitila
korjattaisiin.

"Tarpeen vahvistavat sekä väestön
kasvu ja kylien vahva sitoutuminen", lau-
sunnossa sanotaan.

Järvi-Kuopiossa talven ajaksi kyl-
milleen ehdotetaan jätettäväksi Säynei-
sen, Muuruveden ja Tuusniemen kirkot.
Muuruvedellä myyntitilalla on myös
seurakuntatalo.

Seurakuntaneuvosto ei pidä Säynei-
sen kirkon sulkemista tarkoituksenmu-
kaisena, koska kirkossa on tehty remont-
ti. Lisäksi seurakuntaneuvosto edellyttää,
että kesäkirkot ovat käytössä joulun ai-
kana.

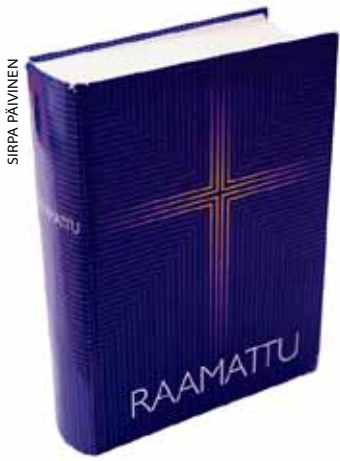
Seurakuntaneuvoston linjauksen mu-
kaan jokaisessa alue seurakunnassa pitää
olla yksi toimitalo, joka on käytössä ym-
päri vuoden.

Pahin tilanne seurakuntaneuvoston
mukaan on Muuruvedellä.

”
Poukaman
leirikes-
kuksen säi-
lyttämistä
toivotaan
useassa
seurakun-
taneuvos-
tossa.

LAHJA PYYKÖNEN

SIRPA PÄIVINEN

Bibliodraamaa Aholansaaressa

Raamatunkertomuksia ei aina tarvitse lukea paikallaan istuen. Bibliodraamoissa lukemista elävöitetään toiminnallisilla menetelmillä kuten näyttelemällä, tanssilla, piirtämällä tai muovavilemalla. Parhaimmillaan osallistuja huomaa elämänsä ja tekstin yhteyden.

Suomessa vieraileva saksalainen bibliodraamaohjaaja **Heidemarie Langer** pitää kehon kieltä tärkeänä osana työskentelyä. ”Kun liikumme ja luemme samalla tekstiä, tapahtuu jotain aivan muuta kuin jos vain istuisimme paikallamme lukemassa. Kuulemme tekstin eri tavoin kuin aiemmin”, toteaa Langer, joka on työskennellyt bibliodraaman parissa yli 30 vuotta. Hän on teologi, hahmoterapeutti ja vuorovaikutuksen konsultti.

Langer puhuu sanojen ja liikkumisen välisestä yhteydestä. Sanat vaikuttavat paitsi henkeemme myös siihen, miten aistimme oman kehomme. ”Rohkaisen ihmisiä kuuntelemaan kehoaan. Hitaasti kuin itsestään bibliodraaman osallistujat ovat alkaneet liikkuttaa sanoja eleillään, sitten koko keholleen.”

Kun kehoon saatu lämpenemään, tekstiä aletaan työstää spontaaneilla näytelmillä, liikkuvia patsaita tekemällä tai kuvia käyttämällä. ”Bibliodraama on Raamatun tulkitsemista roolityöskentelyn kautta”, Kuopion tuomiokapitulin hiippakuntasihteeri Sirpa Juola kiteyttää bibliodraaman luonteen.

Osallistujille jaetaan erilaisia rooleja. ”Niiden ei tarvitse olla ihmisten rooleja. Syntiinlankeemuskertomuksessa joku voi ottaa käärmeen tai oman roolin ja pohtia, mitä roolissa koki. Työskentelyssä Raamattu avautuu uudella tavalla”, Juola kertoo. Heidemaria Langer kouluttaa suomalaisia bibliodraaman ohjaajia Nilsin Aholansaaressa 14.-16.10. Päivien järjestäjinä ovat Kuopion hiippakunta sekä Suomen bibliodraamayhdistys.

Kirkkoneuvoston päätöksiä

Seija Riekkiselle on myönnetty ero sairaalasielunhoitajan virasta ensi vuoden alusta alkaen. Virka julistetaan haettavaksi. Pitkärannan seurakunnan 20-vuotisjuhliin lähtevät Kuopiosta kirkkohera **Hannu Koskelainen**, hallintojohtaja **Timo Korhonen**, vt. rekisterinjohtaja **Mika Polkinen** sekä kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja **Väinö Matti Miettinen** ja kirkkoneuvoston jäsen **Tuula Merjola-Partanen**. Juhlia vietetään lokakuun 23. päivänä.

Tuomiokirkko avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten klo 10-15, lisäksi perjantaina 18-23. puh. 040 4848 256 **Viikkomessu** ke 12.10. klo 19. Lauri Kastarinen. **Perjantaimessu** pe 14.10. klo 19. **Virsiuokio** la 15.10. klo 15. Anna Kosola. **Messu** su 16.10. klo 10. Saarna Liisa Penttinen, liturgia Olli Viitaniemi, kanttorina Pertti Rusanen ja urkurina Anna Kosola. **Viikkomessu** ke 19.10. klo 19. Lauri Kastarinen. **Perjantaimessu** pe 21.10. klo 19. **Laulajien lauantai - Hengellistä laulumusiikkia Suomesta ja muualta** la 22.10. klo 15. Salla Lehtinen, sopraano ja Benjamin Teidelt, piano. **Messu** su 23.10. klo 10. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Satu Karjalainen, kanttorina Pertti Rusanen ja urkurina Anna Kosola. **Konsertti** ma 24.10. klo 19. Jaana Ikonen, urut. Durufé, Bach. Vapaa pääsy. **Vastuuviikon Taizémessu** (Viikkomessu) ke 26.10. klo 19. Liisa Penttinen. Iltaatee.

KESKUSSEURAKUNTATALO Suokatu 22 Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259 **Eläkeläisten virkistyspäivä** ke 12.10. klo 11. Raamattutunti ”Jeesus antaa elämän”, Kristittynä Japanissa Virpi Soveri. Ilta-päivällä asiaa japanilaisesta kielestä ja tekstauksesta, Virpi Soveri. **Veteraaniseur**at ti 18.10. klo 13 kahviossa. **Raamattupiiri** ti 18.10. klo 17. Olli Viitaniemi. Kerhohuone Aaron, Suokatu 22 C. **Keskikaupungin palvelupiiri** ke 19.10. klo 13 kerhohuone Eetuissa, Suokatu 22 C. **Eläkeläisten virkistyspäivä** ke 26.10. klo 11. Raamattutunti ”Rakkauden kaksioiskäsky”, pastori Liisa Penttinen. Ilta-päivällä ”Retki Viktorian pu-touksille”, Kalle Syrjä.

INKILÄNMÄEN SEURAKUNTATALO Inkiläntie 7 Emäntä puh. 040 4848 273 **Inkilänmäen palvelupiiri** ke 12.10. klo 13. Musiikillinen toimintatuokio Anna Kosolan tahdittamana. **Eläkeläisten virkistyspäivä** ke 19.10. klo 11. Kristityn vapaus. Elämää Sambesijoella, Kalle Syrjä. Lounas ja kahvi 6 €. **Messu** su 23.10. klo 12. Saarna Leila Rajamäki, liturgia Satu Karjalainen. Kanttorina Anna Kosola. **Raamattupiiri** ti 25.10. klo 16.30. Liisa Penttinen. **Inkilänmäen palvelupiiri** ke 26.10. klo 13. Rakkauden kaksioiskäsky, Liisa Penttinen.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10 Avoinna ma-to klo 11-15. puh. 040 4848 272 **Papin päivä** ti 25.10. klo 13. **LÄHETYS Kotien lähetyspiiri** ke 19.10. klo 13 Taimi Toivasella, Hape-lähteenkatu 3. **Maanantain lähetyspiiri** ma 24.10. klo 16 Kerhohuone Aaronissa, Suokatu 22 C.

PERHETYÖ Pulinakerho Yhden vanhemman perheille sunnuntaina 16.10. klo 16-18 Keskusseurakuntatalolla. Lastenhoito jär-

jestetty. Ilmoittautuminen ja lisätietoja kati.ukkonen@evl.fi tai puh. 0404848252.

Puuro- ja myyjäis-tapahtuma pe 14.10. klo 11-13 Karttulan srk-kodilla

Perhekerho ti 25.10. klo 9.30-11 ”Siunaa koko maailmaa”. Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 E. **Perhekerho** ke 26.10. klo 9.30-11 ”Siunaa koko maailmaa”. Inkilänmäen seurakuntatalolla, Inkiläntie 7. **Pulinakerho yksinhuoltajaperheille** su 30.10. klo 16-18 ja ke 9.11. klo 17-19 Yhteistyössä YVPL ry:n kanssa. Lisätietoja Kati Ukkoselta puh. 040 4848 252 tai kati.ukkonen@evl.fi. **KASTETUT** Sullo Jalo Jalmari Piironen, Essi Karoliina Kallunki, Aamu Lilja Alina Valta, Helmi Sofia Turunen, Peppi Marjaana Tos-savainen, Sofia Alma Maria Kleemola.

KUOLLEET Vieno Katri Vartiainen 90 v, Aarne Ilmari Pohjolainen 80 v, Katri Kaarina Lyytikäinen 90 v, Unto Aulis Atte Vaulo 93 v, Eero Sakari Partanen 80 v, Aino Koponen 92 v

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5 puh. 040 4848 298 **Messu** su 16.10. klo 10. Saarna Heikki Kemppainen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, Zipporim-kuoro. Kuopion reumayhdistyksen kirkkopöytä. **Messu** su 23.10. klo 10. Saarna Arto Hukari, liturgina Heikki Kemppainen, kanttorina Ossi Jauhainen. Kansan-lähetysten lähetyspyhä.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B **Hengellisen elämän lähteilä** su 16.10. klo 16. Luterilaisen hengellisen elämän ABC. Luther-tutkija, piispainkokouksen pääsihteeri, teologian tohtori Jari Jolkkonen avaa näköaloja luterilaiseen juurevaan spiriualiteettiin. Päättyy viimeistään 17.30. **Eläkeläisten kahvila** ti 18.10. klo 12-14 seurakuntasalissa. Runoja. **Muistatko? -piiri** ti 25.10. klo 13 kirkon alaisissa. Keskustelua historiasta ja yhteiskunnallisista asioista.

NEULAMÄEN KIRKKO VESURIKUJA 4 puh. 040 4848 311 **Messu** su 16.10. klo 13. Saarna teologian maisteri Camilla Sundell, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro. Kirkko-kahvit.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20 puh. 040 4848 307 **Ideoita joulumyyjäisiin** to 20.10. klo 13 Särkituvassa. Esittelee Kaija Mäklin. **Messu** su 23.10. klo 13 Saarna John Mills, liturgina Heik-

ki Kemppainen, kanttorina Ossi Jauhainen. **”Laulujen laulu” Konsertti-illallinen** pe 28.10. klo 18. Suvi Lehtonen-Gräsbeck, laulu, Folke Gräsbeck, piano, Zipporim-kuoro, Juha-Pekka Rissanen, puhe. Lippujen sitovat varaukset ma 24.10. mennessä puh. 040 4848 286 (ark. 8-16) tai Zipporim-kuorolaisilta. Hinta 12 €, lapset alle 12-v. 6 €. Ruoka on laktoositonta. Erityisruokavaliot on ilmoitettava erikseen. Peruuntumisesta ehdottomasti ilmoitettava. Ohjelmassa mm. Jad HaShmona –keskuksen lauluja, Jean Si-beliuksen säveltämä neliosainen sarja raamatulliseen näytelmään Belsazarin pidot. Järj. Alavan srk/Zipporim-kuoro ja Suomi-Israel Yhdistysten Liitto.

DIAKONIA Diakoniatoimistot - Diakoniatyöntekijöiden ajanvarausvastaanotto: Lehtoniemi (Lehtoniementie 107) ke klo 9 - 11 Liisa Tiilikainen puh. 040 4848 324 (Alava, Niirala, Haapaniemi, Lehtoniemi). Särkiniemen kirkko (Särkiniementie 20) ti klo 9 - 11 Sisko Laitinen puh. 040 4848 326 (Särkiniemi- Särkilähti). Neulamäen kirkko (Vesurikuja 4) to klo 9-11 Ulla Turunen puh. 040 4848 325 (Neulamäki).

PERHETYÖ Perhekerhot klo 9.30 - 11. Vko 42 syysloima, ei kerhoa. Viikolla 43 Alavassa, Alavassa, Neulamäessä, Särkiniemessä ja Lehtoniemessä Kosketuksen paja. Lisätietoja Sirpa Pesoselta puh. 040 4848 297 tai www.kuopionseurakunnat/alava.

KASTETUT Viljami Mikael Karppinen, Kasper Elias Aleks Rönkkö, Topias Aatu Kalevi Kouvalainen, Onni Esko Antero Korhonen, Neela Sara Sofia Roslander, Viljami Otto Eemeli Lehmusoksa.

KUOLLEET Lea Anneli Koponen 72 v, Sauli Markus Tiilikainen 33 v.

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21 puh. 044 4848 336 **Messu** su 16.10. klo 10. Saarna Anna-Maija Hella, liturgia Esko Konttinen ja kanttorina Richard Nicholls. **Seurakuntailta** ma 17.10. klo 18.30-20 Kallaveden kirkolla. Raili Rantanen. **Lähetyspyhän messu** su 23.10. klo 10. Saarna Juha Auvinen, liturgia Juha Määttä ja kanttorina Anna-Mari Linna. **2. Rukouspäivän ja vastuuviikon kirkkohetki** ma 24.10. klo 19. Raili Rantanen. Kirjakirpputori ja kirkkokahvit klo 17 alkaen. Edesmenneen Juhani Kiiskin kirjaston kirjojen kirpputori vastuuviikolla ma klo 17 - ke klo 16 kirkon aulassa. Tuotto vastuuviikon koh-teeeseen, vainottujen kirkot ja dalitit. **PETOSIN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21** puh. 040 4848 345 **Raamattuilta** to 13.10. klo 18.30. Illan aiheena on Lähetystyö, Raili Tiuhonen. **HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410** puh. 044-3629 205 **Sanajumalanpalvelus** su

16.10. klo 13. Esko Konttinen ja Richard Nicholls. **KARTTULAN KIRKKO Kirkkotie 23** puh. 040 4848 545 **Messu** su 16.10. klo 10. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14 puh. 040 4848 547 **Syksyinen puuro- ja myyjäistapahtuma** pe 14.10. klo 11-13 Puuro/kahvi 6 €, kahvi/pulla 2 €. Tarjolla myös syksyn puutarhasatoa ja leivonnaisia. Tule maistelemaan erilaisia puuroja. Tuotto Kirkon Ulkomaanavulle. **Raamattupiiri** ma 17.10. klo 19. **Ystävänkammari** ke 19.10. klo 10 Takkahuoneessa. **Kirkkokuoro** ke 19.10. klo 18. **Sanajumalanpalvelus** su 23.10. klo 18. Saarna Juha Auvinen, liturgia Juha Määttä ja kanttorina Anne Keränen. Il-takahvit ja lähetystilaisuus. **Perhekerho** ma 24.10.2011 klo 9.30-11. **Raamattupiiri** ma 24.10. klo 19. **Varttuneen väen palvelupäivä** ke 26.10. klo 10. Ruokailu 6 €.

SYVÄNNIEMEN PAPPILA Kuttajärventie 6 puh. 040 4848 548 **Perhekerho** to 13.10. klo 9.30-11. **Raamattupiiri** ma 17.10. klo 18. **Perhekerho** to 27.10.2011 klo 9.30-11.

NUORET Nuortenilta to 13.10. klo 18-21. Syysloimalla ei nuorteniltaa, seuraavan kerran to 27.10. klo 18-21 Kallaveden kirkolla.

LÄHETYS Lähetysaskarteluja ei vk 42.

DIAKONIA Hyvän hoidon päivä ke 12.10. klo 10.30. (Omaishoitajille, hoidettaville ja kyytipalvelua käyttäville) Rytlyn leirikeskuksessa. ”Jeesus antaa elämän”, Riitta Reima ja Osmo Rissanen. Ilmoittautuminen diakoniatoimistoon puh. 040 4848 332 ma tai to klo 9-10 (voit jättää myös viestin vastaajaan). **Leväsän kammari** ma 24.10. klo 12.30 Leväsän palvelukeskuksessa, Leväsantie 27. Hyvänpäivän jumppahetki ”Lempeästi liikkuen”, vanhustyön erityistyöntekijä Arja Mielikäinen. **Varttuneen väen retki Karttulaan** ke 26.10. lähtö klo 9 Kallaveden kirkolta Linja-autokuljetus Petosen seurakuntatalon kautta. Ruokailu 6 €. Ilmoittautuminen Kallaveden kirkon diakoniatoimistoon ma ja to klo 9-10 puh. 040 4848332.

MUUTA Ehtollishetki to 13.10. klo 13 Ainolassa. Mikko Väisänen ja Anne Keränen. **Siivoustalkoot vanhalla hautausmaalla** ma 17.10. klo 8 alkaen. Ruokailu klo 11 seurakuntakodissa. Talkoot jatkuvat Sankarihautausmaalla. **Seurakuntailta Penkereellä** ma 17.10. klo 18.30- 20 on siirretty Kallaveden kirkolle. Raili Rantanen. **Siivoustalkoot Valkeisella** ti 18.10. klo 8 alkaen. Ruokailu klo 11 seurakuntakodilla. Jatkuu ilta-päivällä. **Siivoustalkoot Syvänniemen hautausmaalla** to 20.10. klo 8 alkaen. Ruokailu klo 11 pappilassa. Jatkuu tarvittaessa ilta-päivällä. **Rukoushetki** to 20.10. klo 13

Jaakkolassa, vieraita Airakselasta ja Koskenkylästä. **Ehtoollishetki** to 20.10. klo 14 Sairaalaassa. **Sanan ja rukouksen ilta** ke 26.10. klo 18 Vapaakirkossa.

PERHETYÖ Perhekerhoja ei vk 42. **4-vuotissynttär**it su 23.10. klo 16 Kallaveden kirkossa. Petteri Hämäläinen, Tuula Hoffrén ja Anna-Mari Linna. **Taidetiistai** ti 25.10. klo 9.30-11.30 tai 13-15. Koko perhe kädentaitojen pariin Kallaveden kirkolle.

PIIRIT Syvänniemen seurakuntapiiri to 13.10. klo 18.30 Martti Korhosella, Toivolantie 21. **Vakkakuusi/Pihkainmäki seurakuntapiiri** ti 18.10. klo 18 Eino Vepsäläisellä, Järintie 20. **Virmaantpää/Soinlahti seurakuntapiiri** ti 18.10. klo 18.30 Väisäsilä, Hamulantie 24. **Seurakuntapiiri** ma 24.10. klo 18 Raija ja Esko Väisäselä, Matomäki 39.Matti Pentikäinen. **Hirvilahden työseura** ti 25.10. klo 11.30-13 Niemisjärven olotilatissa. **Niemisjärven olotila** ti 25.10. klo 11.30 Niemisjärven kylätalossa. Mukana Hirvilahden työseura. Valikoima Juhani Kiiskin kirjoja kirpputorilla. Vastuuviikon kohteisiin, vainottujen kirkot ja dalitit. **Kaislastenlahden päiväpiiri** ti 25.10. klo 13 Väinö Penttiselä, Penttiläntie 1093. Anna-Maija Hella. **Haminalahden työseura** ti 25.10. klo 18.30 Hiekkalassa, Karttulantie 495. Anni Tanninen.

AIKUISTYÖ Miesten sauna- ja takkailta pe 21.10. klo 18 Poukaman leirikeskuksessa. Hieroja Rauno Taskinen: ”Kuinka hoidan terveyttäni hyvin?” Voinko elämäntavoillani vaikuttaa terveyteeni? Sauna ja ilta-pala. **Kuuluuko viestimme ! Naisten retki Valkonauhaliiton syyspäiville** 22.-23.10. Tampereelle Pirkkalaan. Lähtö klo 5.55 junalla Kuopiosta, paluu klo 18.41. Osallistumismaksu ja yöpyminen 130 €/henkilö. Valkonauhasisarille 2 vapaa-aiikkaa. Ilmoittautuminen Raili Rantanen p. 040 4848 360. **Mistä on hyvät tyypit tehty? Seminaari** la 29.10.2011 klo 11-15. Kallaveden kirkolla. Elämän mieltä ja laatua itse-tuntumuksen avulla. Koulut-tajana työnohjaaja, itsetuntemuskouluttaja, lastentarhaopettaja Seija Taivainen. Ilmoittautumiset puh. 09 1351 268 tai 040 4848 327 tai nina.hurtamo@suomenvalkonauhaliitto.fi tai raili.rantanen@evl.fi. Vapaa pääsy, välipalakahvit. Järjestäjät Seurakunnan aikuistyo, Valkonauhaliitto ja Agricola keskus.

PYHÄKOULU Pyhäkoulu su 16.10. klo 13 Hilikka Jauhaisella, Suonenjontie 270.

KASTETUT Vinski Topias Mönkkönen, Topias Juho-Pekka Nissinen, Pinja Maarit Pitkänen, Jonne Oskar Valtteri Teppo, Nea Kiia Emilia Rönkkö, Jalo Alex Samuel Sivonen, Vanamo Vilhelmiina Ristolainen, Viola Aili Elina Vainikainen, Aino Elina Riihola, Kaapo Vesa Verner Savolainen, Aada Maria Kariniva, Mea Martina Komulainen, Lumi Lilian Sihvola, lida Sofia Heikkinen, Helmi Martta Alina Hänninen, Topi Veikko Manninen, lina Amalia Tukianen, Hugo Reino Hermann Oksanen.

Alina®
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

- Hoivapalvelut • Siivouspalvelut
- Kotisairaanhoidon palvelut

Palveluja kotiin jo vuodesta 1993

Gerttu Ky – Kuopion Hellähoito Oy – Kotihoito Saga Oy
Puh. 044 355 54 51 Maaherrankatu 15-19, 70100 Kuopio

KUOPIO MUSIIKKIKESKUS 29.10.2011 klo 19

Runoilijan tie

LOIRI TULKITSEE LEINOJA

Vesa-Matti Loiri
Peter Lerche, sähkökitara
Sinfoniaorkesteri Tahdistin
Harri Hyppölä, kapellimestari

Järj. Sinfoniaorkesteri Tahdistin
www.tahdistinorkesteri.fi

LIPUT: 35 € / 30 €

Liput Musiikkikeskuksesta puh. 0600 96100 (1,97 €/min. + pvm),
Lippupisteeltä puh. 0600 900 900 (1,76 €/min. + pvm) tai lippu.fi

Tämän ja muut uudiskohteemme
löydät osoitteesta
www.vvo.fi

Havainnekuva

Uusia vuokratoteja valmistumassa Pappilanmäkeen!

VAKUUSMAKSU VAIN 250 EUROA

Papinkuja 3 valmistuu Kuopion Pappilanmäkeen loppuvuodesta 2011. Perinteikäs ja historiallinen, mutta kuitenkin uusi asuinalue sijaitsee aivan keskustan tuntumassa, erinomaisten palvelujen läheisyydessä. Pappilanmäeltä on upeat maisemat Puijolle.

Viisikerroksisissa, hissillisissä taloissa on jäljellä vielä muutamia asuntoja, tehokkaasti suunniteltuja kaksioita ja kolmioita. Täällä voit todella tuntea asuvasi historiallisessa, maaseutumaisessa miljöössä, vaikka kotisi on uusi ja nykyaikainen. Kohteessa on varallisuusrajat. Lisätietoja www.vvo.fi/papinkuja.3. Muuta meille!

Huoneistotyytit ja vuokrat

Papinkuja 3	m ²	kpl	vuokra/kk
2h+kt+p	45,5	5	660-680 €
3h+k+s+p	62	5	830-850 €

VESIMAKSUT SEKÄ 2MBIT/S LAAJAKAISTAYHTEYS SISÄLTÄVÄT VUOKRAAN! VVO:N ASUNNOT OVAT SAVUTTOMIA.

VVO-kotikeskus Kuopio
Maljalahdenkatu 25, 70100 Kuopio
Avoinna ma-pe 8.30-15.30 | Puh. 020 508 4700
kuopio@vvo.fi | www.vvo.fi

VVO
Yksi elämä. Asu se hyvin.

Yritysnumerolihime (020 508 xxxx) soittaminen maksaa Soneran hinnaston mukaisesti kotimaan lankapuhelimesta soittaessa 8,28 snt/puhelu + 7 snt/min ja matkapuhelimesta 8,28 snt/puhelu + 17 snt/min.

TILAA RUUAT HELPOSTI KOTIISI!

Puh. 050 466 9989

K SUPERMARKET
PETONEN
www.kotiinkuljetus.palvelee.fi

www.orden.fi

Tietokoneapu
040 5844 045

- opastus
- tietoturva

Kotitalousvähennys 60%

Hammaslaboratorio
DENTAL PARTS OY

- erikoishammas-
teknikon palvelut
- hammaslaboratorio-
palvelut

Käsityökatu 18 A
70100 KUOPIO
puh. 017-262 6990

Ekokasvatushoitola
Villiruusu

Kaikki
kauneudenhoitopalvelut!

Sky ekokosmetologi Kirsi Kaksonen
Kuninkaankatu 23, 70100 Kuopio,
puh. 040 685 9001
Avoinna: ti-pe 10-17, la 10-15,
ilt. sop.muk.

KANSANPARANNUSTA

Hoidan perinteisellä
JÄSENKORJAUKSELLA
mm. niska-, selkä-,
olkapää- ja lihas-
vaivoja, esim. iskias
tenniskyynärpää,
penikkatauti.

JORMA VIRTANEN
044 517 8848

Hautajaisohjelmat, kutsu- ja kiitoskortit, ajanvaraus- ja käyntikortit. Laskut, kuitit ja lomakkeet (itsejälj.) Leimasimet ja kirjekuoripainatus. Mainoskynät!

Aseman SuN-Markkinointi T:mi
☎ **040 - 5415 290**
paipal6018@gmail.com

JUHLAPALVELU

REMAR

Kapteeninväylä 5, 70900 Toivala
puh. (017) 262 1130

- Merkkipäivät • Perhejuhlat
- Häät • Muistotilaisuudet
- Joulujuhlat ja pikkujoulut
- Tilaus- ja lounasravintola

Pilotti
TYYLILLÄ JA TAIDOLLA TÄYDEN PALVELUN JUHLAPALVELU

SEURAKUNNAT 12.10.-25

KUULUTETUT

Seppo Juhani Kilpeläinen ja Hanna Riitta Arstila, Mikko Juhani Pietarinen ja Eini Pauliina Tikkanen.

KUOLLEET

Meeri Marjatta Jääskeläinen 69 v, Katri Ellen Kärki 87 v, Anne Maarit Kokkarinen 45 v, Hilikka Marjatta Koponen 87 v, Maija Liisa Mäkimä 64 v, Alpo Antero Lappalainen 58 v, Kari Heikki Ilmari Halonen 58 v.

MÄNNISTÖ

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

puh. 040 4848 386
Yhteislauluhetki to 13.10. klo 12 srk-salissa.
Messu ja luottamushenkilöiden tehtävään siunaaminen su 16.10. klo 10. Saarna Raimo Turunen Kirkkopalveluista, liturgia Aulikki Mäkinen, kanttoriina Heikki Mononen.
Messu su 23.10. klo 10. Saarna teologian maisteri Anu Ylitolonen, liturgia Lauri Paatero, kanttoriina Riitta Matilainen. Päiväkuoro.
Miesten piiri ke 26.10. klo 18 srk-salissa. Lauri Paatero puh. 040 4848 397.

MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO Lönnrotinkatu 24

puh. 040 4848 386
Törmälän ystävät ti 18.10. klo 11-13. Annikki Tenhunen.
Raamattupiiri naisille ke 19.10. klo 18. Hiljentymistä ja jakamista. Sisäänkäynti pihan puolelta. Salla Tyrväinen, puh. 040 4848 320.

DIAKONIA

Omaishoitajien kirkkopyhä su 20.11. Pyhän Johanneksen kirkolla. Messu klo 10, kahvit ja pieni ohjelmallinen osuus. Ilmoittautuminen toimistoon 11.11. mennessä, eija.jaatinen@evl.fi tai puh. 040 4848 379.
Diakoniatyöntekijöiden ajanvarauspäivystys ti klo 9-10 Pyhän Johanneksen kirkolla, puh. 040 4848 384. Alueet: Saarijärvi, Kelloniemi, Kuivinniemmi, Rahusen kangas ja Ketulanlahti. Vanhalla kirkolla, puh. 040 4848 385. Alueet: Männistö, Linnanpelto, Tiioharja ja Ikonniemi.
Ukintupa on syyslomalla vkolla 42.
Vanhan kirkon ystäväkerho ma 24.10. klo 13-14.30 sivusalissa. Raamatutunti "Uuden testamentin vertauksista".

MUUTA

Hartaus to 13.10. klo 13.45 Mäntylän palvelutalolla, Untamonkatu 5. Salla Tyrväinen.

KASTETUT

Aatu Miko Sakari Tiilikainen, Sauli Markus Rikkonen, Suvi Jasmin Liukkonen, Venla Milka Alina Väisänen.

KUULUTETUT

Mika Heimo Ilmari Muro ja Tiina Johanna Makkonen.

KUOLLEET

Kaino Onerva Rautiainen 95 v, Kauno Matias Valta

83 v, Niilo Heiskanen 76 v, Anja Inkeri Happonen 76 v, Aino Mirjam Huttunen 88 v, Anja Eeva Anneli Tikkanen 80 v, Väinö Johannes Vinska 69 v, Esa Kalerovo Stenberg 76 v, Riitta Liisa Ahlberg 60 v.

PUIJO

PUIJON KIRKKO Taivaanpankontie 3

puh. 040 4848 419
Messu su 16.10. klo 10. Ulla Saunaluoma Kansan Raamattuseurasta saarna, Sanna Alanen, Jaana Marjanen. Kanttoriina Outi Keskisipilä. Lauluryhmä Verso. Kirkkokahvit.
Pieni iltakirkko su 16.10. klo 18. Sanna Alanen, Lea Tuiremo, Riitta Mutka, Erkki Pesonen. Lauluryhmä Verso. Teetarjoilu.
Messu su 23.10. klo 10. Heikki Hyvärinen saarna, Miina Karasti. Kanttoriina Outi Keskisipilä. Flautonos-huiluyhtye. Lapsille pyhäkoulu.
Puijon kamarikuoron konsertti ti 25.10. klo 19. Richard Nichollsin kuoron johdon A-tutkinto. Ohjelmassa kirkkomusiikkia eri vuosisadoilta.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS Taivaanpankontie 3

Midinetti-lähetyspiiri ke 12.10. klo 12.
Naisten lentopallo to 13.10. klo 12 pallosalissa. Lentopalloa pelataan joka torstai. Ohjaajana Eeva-Maija Jokela.
Eläkeläisten iltapäiväkerho to 13.10. klo 12.30. Pastori Miina Karasti ja to 20.10. kansakoululauluja, musiikkia Esa Sihvonen.
Lähimmäisten palaveri ma 17.10. klo 18. Kerho huone 3. Muistihäiriöisen ja masentuneen kohtaamisesta kertoo diakonissa, psyk.sh. Pirjo Miettinen, Raili Lehtoviita.
Ystävän kamari tiistaisin klo 11-14. Kahvitarjoilu.
Israel-piiri ke 19.10. klo 14.
Raamattu tutuksi -luen-

to ma 24.10. klo 18.30. Galatalaiskirje 6. Teologian maisteri Anu Ylitolonen, Heikki Hyvärinen.
Perhekerho ke 26.10. klo 9.30. Ystävyyden nauha.

PÄIVÄRANNAN KIRKKO Tuomikuja 4

puh. 040 4848 426
Ystävänpäiväkerho ke 12.10. klo 11. Ruokailu klo 12-13.30, ohjelma, kaanpainanta, Liisa Nenonen ja Riitta Murtorinne.
Messu su 16.10. klo 13. Sanna Alanen. Outi Keskisipilä.
Tehdään yhdessä -ryhmä ma 17.10. klo 18. Lasilautanen, Seija Rissanen, Helena Heija-Nuutinen ja Riitta Murtorinne.
Sanajumalanpalvelus su 23.10. klo 13. Heikki Hyvärinen. Outi Keskisipilä.
Perhekerho ke 26.10. klo 9.30. Ystävyyden nauha. Kanttori Joona Saraste, kanteleensoittoa. Ruokailu viikkomessun jälkeen klo 11.30.
Ystävänpäiväkerho ke 26.10. klo 11. viikkomessu ja klo 11.30-12.15 ohjelma, tuhlajaipoika-vertaus. Heikki Hyvärinen. Ruokailu klo 12.15.
Viikkomessu ke 26.10. klo 11. Heikki Hyvärinen, Riitta Murtorinne. Kanttoriina Joona Saraste.

LÄNSI-PUIJON KERHOHUONE Rypysuontie 28-30

puh. 040 4848 419
Perhekerho ti 25.10. klo 9.30. Ystävyyden nauha.

RANTA-TOIVALA

Ranta-Toivalan seurakuntapiiri to 20.10. klo 18.30. Riitta Rissasella, Hirvolanniemmentie 193. Maija Antikainen.

MUUTA

Kirkkokavereiden palaveri to 13.10. klo 14 Puijonlaakson palvelukeskusta, Sammakkolammentie 10. Miriisa Ollikainen ja Raili Lehtoviita.

KASTETUT

Beea Sofie Markkanen, Essi Aurora Karttunen.

RUKOILEMME

Opetä meille,
miten lyhyt on aikamme,
että saisimme viisaan sydämen.

Herra, käänny jo puolellemme.
Kuinka kauan vielä viivyt?
Armahda meitä, palvelijoitasi.
Ravitse meitä armollasi joka aamu,
niin voimme iloita
elämämme päivästä.

Niin kuin annoit murheen,
anna meille ilo
yhtä monena vuonna kuin vaivamme kesti.
Anna palvelijoittesi nähdä kunniasi loisto.

Herra, meidän Jumalamme,
ole lempeä meille,
anna töillemme menestys,
siunaa kättemme työt.

PSALMI 90: 12 – 17.

PETRI HAAPALAINEN

10.11

KUULUTETUT

Alexei Huotari ja Margari-
ta Aho, Marko Sami Ju-
hani Kuosmanen ja Taina
Hannele Remes.

KUOLLEET

Tyyne Maria Savolainen
101 v, Tekla Sylvia Orvokki
Holopainen 93 v, Irja Elina
Hannula 82 v, Irja Annikki
Räisänen 95 v, Sirkka Or-
vokki Väisänen 78 v.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

**Rauhanyhdistyksen kirk-
kopyhä** su 16.10. klo 10.
Saarna pastori Heikki Tu-
kiainen. Messun jälkeen
kirkkokahvit ja seurat seu-
rakuntatalossa.

Messu su 23.10. klo 10.
Messun jälkeen syntymä-
päiväjuhla seurakuntata-
lossa 70, 80, ja yli 90 vuot-
ta täyttäneille seurakun-
talaisille. Unto Niskanen,
Leena Vartiainen ja Mar-
jatta Piironen.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Perhekerho ke 12.10. klo
9.30. Valokuvaus. Otam-
me perhekerhon ryhmä-
kuvan ja lapsilla on mah-
dollisuus yksityis- ja sise-
ruskuviin.

Viikkomessu ke 12.10. klo
12. Unto Niskanen ja Mar-
jatta Piironen. Kirkko-
kahvit.

Miesten ruokapiiri ma
24.10. klo 17.
Neulepiiri ti 25.10. klo 13.
Nuorten ilta ti 25.10. klo
17.30-19 seurakuntatalolla.
Perhekerho ke 26.10. klo
9.30.

MUUTA

Syyslomaviikolla Ei las-
ten- ja nuortentoimintaa!
Miesten lenkki ma
17.10. klo 18. OP:n kerho-
huoneessa. Tietoa omais-
hoidosta, Pirkko Kuuk-
kanen.

JUANKOSKEN YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO Mäntytie 5

Aamurukous ke 12.10.,
26.10. klo 8.
Päivärukous to 13.10.,
20.10. klo 12.
**Vanhusten viikon mes-
su** su 16.10. klo 13. Juhani
Saastamoinen, Taru Parvi-
ainen. Huom! Juhla Ago-
rassa jo klo 10.
Rukouspiiri ti 18.10. klo
10.30. Kirkon valmistautu-
mishuoneessa.
Aamurukous ei ke 19.10.
Messu su 23.10. klo 13.
Hannu Komulainen ja
Matti Saarela.
Rukouspiiri ti 25.10. klo
10.30. Kirkon valmistautu-
mishuoneessa.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Mäntytie 5

Seurakuntakerho ke
12.10. klo 12. Perunapuuro
lähetykselle.
Miesten raamattupiiri ke
12.10. klo 18 pienessä ker-
huhuoneessa.
Kohtaamispaikka ke
12.10. klo 18.30. Järjestää
Kansanlähetys. Puhuja-
na Cecilia Kurkinen Kuo-
piosta.
Lähetysaskartelu to 13.10.
klo 10.
Naisten raamattupiiri to
13.10. klo 18 pienessä ker-
huhuoneessa.
Liikunta- ja näkörajoit-

Kodin
Helga
Meiltä saat perinteiset
kotisiivoukset
Kuopio/S.järvi: p. 0400 853 853
www.kodinhelga.com

• Matot
• vuodevaatteet • ym.
Pyökkisatama
ITSEPALVELUPESULA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

VALOKUVAAJA
Kari Matti Antero
Puustinen
www.kamaan.fi
044-3281000

Tmi Hannan kotiapu – kotiapua ammattitaidolla koillis-savon alueella!

- * siivouspalvelut
- * tekstiilihuolto
- * asiointipalvelut
- * kodin pienten
tarjoilujen hoitaminen

Puh: 0400-495 354 Hanna
E-mail: hanna.mustonen@
kaavilainen.com

Asianajotoimisto
J.S KETTUNEN
asianajaja, varatuomari
Kuuluntie 3 B, 71800 Siilinjärvi
Puh. 5800 140, fax 5800 144
0400-573 469
jouni@jskettunen.fi
www.jskettunen.fi
• riita- ja rikosasiat
• testamentit
• perunkirjoitukset ja
perinnönjaot
• avioerot, ositukset
• perintä ym.

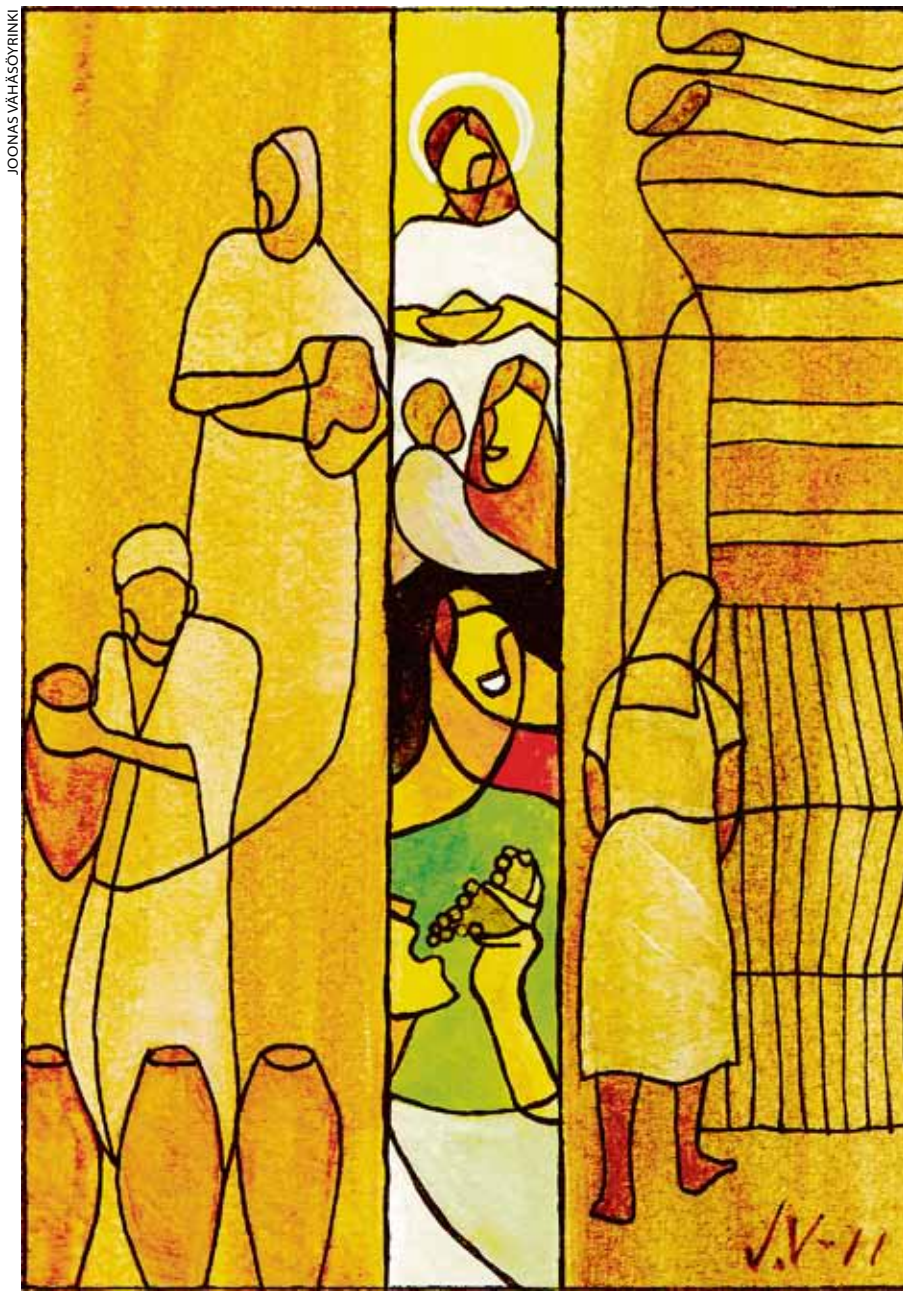
Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
Puree Paremmiin.
Vuorikatu 36, 70100 Kuopio
**Erikoishammasteknikko
Satu Koskela**
p. 017 265 4400

**Sielunhoito-
terapia
SYDÄN-
JUURI**
Helena Lehtimäki
YTM, sosiaalityöntekijä,
MU-sielunhoitoterapeutti
Vastaanotto Kuopiossa
P. 045 3156464,
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

Kukkakauppa
Hautaus toimisto
Pitopalvelu

Kukka ja hautauspalvelu
ROSANNA
Puijonkatu 17
www.kukkajasidontarosanna.fi
Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaus toimisto p. 044 094 5919

PALVELEVA PUHELIN
01019 0071
evl.fi/palvelevanetti
PÄIVYSTYSAIKA
su-to 18-01
pe-la 18-03
Palveleva puhelin on yhteys toiseen ihmiseen.
Voit soittaa nimettömänä ja
kertomasi asiat säilyvät luottamuksellisina.
KUOPION EV. LUT. SEURAKUNNAT

Muka-muka vapaus

Amerikka on vapaa maa. Monet amerikkalaiset ovat hyvin ylpeitä siitä, että Amerikka on vapaa maa. Monet Ame-
rikkaan tulleet puoluste-
levat kaikkea tekemäänsä
sanomalla: "Voin tehdä
mitä haluan, koska tämä
on vapaa maa."

Minä olen viime aikoi-
na kysellyt paljon itsel-
täni ja muilta sekä koit-
tanut verkostakin kaivaa
vastausta kysymykseen,
mikä on se vapaus, joka
tällä Amerikassa vallit-
see. Tämä kysymys on vai-
vannut minua siksi, että
missään muualla maail-
massa en ole törmännyt
niin moniin sääntöihin
kuin täällä.

Esimerkiksi taloyh-
tiö, jossa seurakuntam-
me pappila on, määrit-
telee säännöissään, että
asunnon lattia pinta-
alasta vähintään 80 pro-
senttia pitää olla matto-
jen peitossa, lemmikkejä
ei saa olla, asuntoja ei saa
vuokrata, omistajan on
asuttava vähintään puo-
let vuodesta asunnossaan,
henkilö saa omistaa vain
yhdessä asunnon taloyh-
tiöstä, jne. Juuri kuulin, et-
tä alunperin myös lapset

(!) olivat kiellettyjen asioiden listalla. Sääntöjä tehdään, jotta yhdessä elä-
minen olisi siedettävää. Välillä myös tun-
tuu, että sääntöjä tehdään sääntöjen

itsensä vuoksi, toisten kiu-
saksi tai haluttaessa muo-
kata muiden elintavat
samanlaisiksi omien elinta-
pojen kanssa. Näitä sään-
töjä myös rikotaan; toiset
ottavat enemmän erivapa-
uksia kuin toiset. Näin käy
siksi, että eri kulttuureis-
sa on erilainen kunnioitus
yhdessä sovittuja sääntöjä
kohtaan.

Säännöt ja rajat luo-
vat turvallisuuden tunnet-
ta. Niinpä on luonnollis-
ta, että myös uskonelämän
ympäri on syntynyt ja
syntyy yhä edelleen uu-
sia sääntöjä ja määräyksiä.
Minä luon sääntöjä, joi-
den puitteissa kykenen it-
se elämään ja joista suoriu-
tumalla kuvittelen olevani
jotenkin parempi ihminen.
Lopuksi säilytän nuo samat
säännöt muiden niskaan.

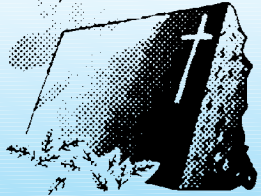
Kristus tuli maailmaan
vapauttamaan minut
omista säännöistäni, omis-
ta vaatimuksistani. Kristus
tuli, jotta minä pikkuseik-
kojen sijaan tarttuisin to-
tuuteen ja rakkauteen.

TIINA TALVITIE
Kirjoittaja toimii pastorina
New Yorkin suomalaisessa
seurakunnassa.

**Sydämelliset kiitokset
teille kaikille, jotka olitte
eri tavoin mukana
aasialaisella
lounaalla 2.10.**

*Maanantain lähetyspiiri
Sri Lankan kummit*

**HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA**
Myös lisänimen kaiverrukset

**VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI**

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

Leikin asia.

LASTENMAA

Tilaa:
www.kotimaa-yhtiot.fi/
tilaukset

KOTIMAA-YHTIÖT

• HAUTAKIVET
• KAIVERUKSET
• KULTAUKSET
ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

**KIVI
PAJA**

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
Herastuomari Leila M. Tuomainen
Koljonniemenkatu 2, 2. krs, p. 044 211 9876

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

Kuopion

Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com

www.tila-auto.com

p. taksiajot 0400-673 955
p. tilausajot 0400-992 993

Nyt lehtipisteessä.

www.askellehti.fi

Voit tilata Askelen myös kotiisi
Tilauspalvelu 020 754 2333 tilauspalvelut@kotimaa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

SEURAKUNNAT 12.10.–25.10.

teisten ryhmä pe 14.10. klo 12.
Naisten piiri ma 17.10. klo 12 pienessä kerhohuoneessa.
Perhekerho El ti 18.10. klo 12.
Raamattupiiri ke 19.10. klo 12.

Miesten raamattupiiri ke 19.10. klo 18 pienessä kerhohuoneessa.
Aamukahviryhmä to 20.10. klo 10.
Naisten piiri ma 24.10. klo 12 pienessä kerhohuoneessa.
Seurakuntakerho ke 26.10. klo 12.
Miesten raamattupiiri ke 26.10. klo 18 pienessä kerhohuoneessa.

MUUTA

Isoskoulutus to 13.10. klo 15.30 Vintissä.

KAAVIN KIRKKO

Kaavintie 24

Messu su 16.10. klo 13. Mikko Huhtala ja Marjatta Piironen.

Messu su 23.10. klo 13. Ilkka Koponen ja Anne-Mari Kraft.

KAAVIN SEURAKUNTAKOTI

Kirkkorannantie 1

Raamatun naiset -raamattupiiri ma 10.10. klo 18.

Raamattupiiri ma 17.10. klo 11. Johanneksen evankeliumi. Lyytinen, Koponen.

Raamattupiiri ma 24.10. klo 18. Raamatun naisia. Hyttinen, Koponen.
Mielenterveyspiiri ti 25.10. klo 13.

MUUTA

Perhekerho ke 12.10. klo 9.30 vanhassa Pappilassa.
Elsan kerho to 13.10. klo 14 Luikonlahden koululla.
Alakouluikäisten syysleiri 15.-17.10. Niemen leirikeskuksessa 15.-17.10. Ilmoittautumiset Olli Inkselle p. 040 4888 628.
Syyslomaviikolla 17.-21.10. El kerhoja!
Perhekerho ke 26.10. klo 9.30 vanhassa Pappilassa.
70-vuotiaiden yhteinen syntymäpäiväjuhla ke 26.10. klo 13 Ilmoittautumiset Ilkka Kaposelle puh. 040 4888 625.
Vanhemman väen retki lislmeen pe 28.10. klo 17. Ilmoittautumiset 14.10. mennessä Pirjo Julkuselle puh. 040 4888 627.
60-vuotiaiden yhteinen syntymäpäiväjuhla su 30.10. klo 15 Ilmoittautumiset Pirjo Julkuselle puh. 040 4888 627.

MUURUVEDEN

KIRKKO

Kirkkotie 1

Messu su 16.10. klo 16. Mikko Huhtala ja Marjatta Piironen.
Messu su 23.10. klo 16. Reijo Leino ja Matti Saarela.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO

Kirkkotie 1

Perhekahvila El syyslomalla.
Perhekahvila ma 24.10. klo 9.30-11.

MUUTA

Seurakuntakerho to 13.10. klo 16. Kivipappilassa.
Miesten piiri to 13.10. klo 18. Toisen kontin kodalla, kokoontuminen klo 18 auloihin p-paikalla, taskulamppu ja makkarat mukaan.
Muuraveden pappi lomalla 17.-23.10. Kiireellisissä asioissa seurakunnan toimisto palvelee ma-

pe klo 9-15, puh. 040 4888 602.
Kesämäen kyläseurat ma 24.10. klo 19 Eila Hämälsäällä.

SÄYNEISEN KIRKKO

Kirkkoharjuntie 2

Messu su 16.10. klo 10. Juhani Saastamoinen ja Taru Parviainen.
Konsertti ma 17.10. klo 19. Jorma Hynninen laulu, Jouni Somero piano, vaapaapäsy, ohjelmat 10 €.
Messu su 23.10. klo 10. Hannu Komulainen ja Matti Saarela.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI

Kirkkoharjuntie 2 A

Perhekahvila to 13.10. klo 9.30-11.
Seurakuntakerho to 13.10. klo 13.
Perhekerho to 20.10. klo 9.30.
Lähetyskahvila to 20.10. klo 12-14.

MUUTA

Kirkkokahvit su 23.10. klo 10. Keinästen kylätuvalla ja kylätuvan siunaaminen.
Keskustelupiiri ke 26.10. klo 14 Arja ja Erkki Partasella Siikajärvent. 487 A. "Eriarvoisuus – tasa-arvoisuus", alustaa Mikko Räsänen.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Keskatie 21

Messu su 16.10. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura ja Auli Kekkonen, Syntymäpäiväjuhla 70 ja 75 vuotta täyttävälle jatkuu seurakuntatalolla.
Messu su 23.10. klo 10. Reijo Leino ja Riikka Tuura.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTATALO

Koivukuja 2

Papin päivystys torstaisin klo 9-11.
Naiskuoro Tuustytöt torstaisin klo 16, mutta El 20.10.
Tuusniemen kirkko-kuoro torstaisin klo 17.30, mutta El 20.10. Kanttori Riikka Tuura puh. 040 4888 634.
Perhekerho tiistaisin klo 9.30-11, muutta El 18.10. Lastenohjaajana on Sirpa-Liisa Pelkonen, puh. 040 4888 632.
Aamurukous tiistaisin klo 10 lähimmäisen Kammarissa.
Nuorten ilta ke 12.10. klo 18 seurakuntatalon kerhohuoneella.
Vuoden 2011 aikana 70- ja 75-vuotta täyttävien yhteinen syntymäpäiväjuhla su 16.10. Messu kirkossa klo 10, kahvitarjoilu ja lyhyt ohjelmatuokio seurakuntatalolla.
Seurakuntapiiri ma 24.10. klo 18 Lähimmäisen Kammarissa.
Isoskoulutus ke 26.10. klo

18 seurakuntatalon kerhohuoneessa.

MUUTA

Varhaisnuorten kerho Tuusjärven koululla ke 12.10. klo 13.40-15.05
Kansanlähetyksen kotiseuratur to 13.10. klo 19 Katri ja Juhani Mustosella Mustinjärvellä.
Liukonpelto-Paakkilan työseura ke 19.10. klo 19 Irja ja Juhani Mustosella, Kiukooharjuntie 12.
Lähetyspiiri pe 21.10. klo 12 Eeva Issakaisella, Rantakuja 3 as. 2.
Pajumäen työseurat pe 21.10. klo 18 Mirjam Hantulla, Salmenkyläntie 178.
Hautausmaan siivoustalkoot ke 26.10. klo 9 alkaen. Lounastarjoilu.
Varhaisnuorten kerho Tuusjärven koululla ke 26.10. klo 13.40-15.05.

VEHMERSALMEN KIRKKO

Lempeläntie 17

Messu su 16.10. klo 13. Ilkka Koponen ja Riikka Tuura.
Messu su 23.10. klo 13. Unto Niskanen ja Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI

Lempeläntie 15

Vehmersalmen kirkko-kuoro keskiviikkoisin klo 18, mutta El ke 19.10. Kanttori Riikka Tuura puh. 040 4888 634.
Perhekerho keskiviikkoisin klo 9.30-11, mutta El ke 19.10.

Kokki-ukkojen kokkaaminen ke 12.10. klo 17-20 Vehmersalmen srk-kodilla

Kokki-ukkojen kokkaaminen Eero Hujasen johdolla ke 12.10. klo 17-20. Elintarvikemaksu 5 €. **Varttuneen väen virkistyspäivä** ti 25.10 klo 10-12 Ruokamaksu 5 €.

MUUTA

Diakoniapäivystys torstaisin klo 13-15 pappilassa.
Papin päivystys torstaisin klo 13-15 pappilassa.
Isoskoulutus ke 12.10. klo 14.45-16 Lähimmäisen kammarilla, Lempeläntie 15 b.
Nuorten ilta El 12.10.
Lähetyspiiri to 13.10. klo 11-13 Lähimmäisen kammarilla.
Yökahvila pe 14.10. klo 19-22 Majakalla.

Syyslomalla El lasten- ja nuortentoimintaa!
Lähimmäisen kammarin maanantaisin klo 10-12. Maanantaina 17.10. mukana Uwe Mäkinen.
Isoskoulutus ke 26.10. klo 14.45-16 Lähimmäisen kammarilla, Lempeläntie 15 b.
Lähimmäispalvelun kurssi viikonloppuna 28.-30.10. Pyhän Johanneksen kirkolla. Ilmoittautumiset Katri Kunnakselle puh. 040 4848 464.
Omaishoitajien kirkkopyhä su 20.11. klo 10. Mänistön Pyhän Johanneksen kirkossa Kuopiossa. Messu klo 10, kahvit ja pieni ohjelmaosuus. Ilm. Eija Jaatiselle ma-pe klo 8-15, 11.11. mennessä puh. 040 4848 379.

JÄRVI-KUOPION YHTEISET

Naisten hemmotteluilta ti 1.11. klo 18. Riistaveden seurakuntatalolla. Ota mukaan pesuvati, pieni pyyhe ja peili. Hyvää ruokaa ja leppoosaa yhdessäoloa. Ilmoittautumiset, tarjoilu vuoksi, 26.10. mennessä toimitaan Anita Hallikainen puh. 040 4888 602 tai anita.hallikainen@evl.fi. Ilmoittautumisen yhteydessä kerro erityisruokavaliosta.
Ystäväseurakuntien matka Hatsinaan 17.-20.11. Hinta lähtijöiden määrästä riippuen: majoitus hotellissa 2hh n. 370-510 €, 1hh n. 485-620 €, majoitus srk:n tiloissa n. 220-370 €. Sis. bussikuljetuksen Säyneinen-Jki- Riistavesi-Haukivuori- Hatsina ja paluun, majoituksen mainituilla vaihtoehdoilla ja ryhmäviisumin. Tied. ja sitovat ilm. 19.10. mennessä Hannu Komulainen, puh. 040 4888 612. hannu.komulainen@evl.fi (lomalla 4.-18.10.) tai Leila Asikainen, puh. 040 4888 620, leila.asikainen@evl.fi, Mäntytie 5. 73500 Juankoski.

KASTETUT

Aino Kukka Pauliina Peltonen, Riistavesi, Eelis Veikka Ensio Hartikainen, Juankoski, Niina Lotta Katarina Miettinen, Vehmersalmi.

KUOLLEET

Maija Liisa Pasanen 82 v, Juankoski, Siiri Inkeri Vuottilainen 80 v, Tuusniemi, Jyri Kaarlo Uolevi Kuosmanen 75 v, Juankoski, Tarja Hannele Jonninen 51 v, Juankoski, Kalevi Martinkainen 84 v, Säyneinen,

KARI KUONEN

10.11

KIRKKO HAARAHONGANTIE 4

Messu su 16.10. klo 10. Kansanlähetyksen kirkkopyhä, Elina Karjalainen, Tapio Lepola, Airi Heiskanen ja Sola Gratia kuoro. Kirkkokahvit ja lähetystilaisuus pienessä salissa, Elina Karjalainen, Vappu ja Jouni Palmu ja Simo Karjalainen.

Messu su 23.10. klo 10. Reijo Mattila, Matti Höffren ja Marjaana Kaisto. Kirkkokahvit ja siioninvirsseurat jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntatalossa.

SEURAKUNTATALO

Lähetysten sydänäänät ke 12.10. klo 8.30 lähetyskellarissa.

Askartelupiiri ke 12.10. klo 9 lähetyskellarissa.

Perjantaiakahvila pe 14.10. klo 18-22. Mukana ripari 8/2011 isosia. Iltahartaus klo 19.30.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 17.10. klo 13.

Katekismusiikki ti 18.10. klo 13-14.30 lähetyskellarissa.

Askartelupiiri ke 19.10. klo 9 lähetyskellarissa.

Omaishoitajakerho ke 19.10. klo 12. Ohjelmaa hoitajille sekä hoidettaville yhdessä ja erikseen.

Koko perheen kirpputori tasauspäivän hyväksi la 22.10. klo 9-13. Tarjoamme ruispuuroa voisilmälä ja maidolla. Arpaaiset. Pöytävaraukset lähetysih-teeriltä puh. 044 7284 647. Emme ota elintarvikkeita myyntiin.

Seurat, Rauhanyhdistys su 23.10. klo 15.

Juttutupa ma 24.10. klo 10 lähetyskellarissa. Tule kahvikupin ääreen juttelemaan sinulle tärkeistä asioista.

Seurat, Kristilliset eläkeläiset ti 25.10. klo 13.

Katekismusiikki ti 25.10. klo 13-14.30 lähetyskellarissa.

Varhainuorten Donkkis-tapahtumailta ti 25.10. klo 18. Kansanlähetyksen ja seurakunnan varhaisnuorisotyön yhteistyönä.

Askartelupiiri ke 26.10. klo 9 lähetyskellarissa.

VOURELAN KIRKKO

Arjen ateria pe 14.10.klo 11-12.

Sanajumalanpalvelus su 16.10. klo 13. Matti Höffren ja Airi Heiskanen.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 17.10. klo 13.

Perhekirkkohetki su 23.10. klo 15. Yrjö Jokiranta ja Marjaana Kaisto.

Vuorelan lähetyspiiri ti 25.10. klo 10-11.30.

Varhainuorten Donkkis-tapahtumailta ke 26.10. klo 18. Kansanlähetyksen ja seurakunnan varhaisnuorisotyön yhteistyönä.

MUUT

Koivusaaren lähetyspiiri ke 12.10. klo 18 Anna-Liisa ja Jorma Eskeliselä, (Koivusaarentie 581), seurakunnasta mukana Kaisa Yletyinen.

Ystäväntupa ma 17.10. klo 9 Leppäkaarten kerhohuoneessa, Honkaranantie 8.

Risulantien kerho ma 17.10. klo 13 Risulantie 12 kerhohuoneessa.

Näkökerho ti 18.10. klo 12 alkaen Akuliinassa, Kasurilantie 13.

KASTETUT

Luukas Lauri Alfred Savolainen, Milka Jessica Tuulia Leinonen, Akseli Samuel Miettinen, Pihla Noora Helmina Sallinen, Moona

Milja Irene Karttunen, Ak-seli Johannes Olavi Rautiainen, Elias Matti Ilmari Simonen, Jessica Minttu Manninen, Joel Antero Piirainen, Meea Unna Emmiina Markkanen, Evita Vilma Johanna Immonen, Aada Aino Emilia Huttunen, Kerttu Elviira Pirska-nen, Netta Fanni Vilina Silvennoinen, Tuukka Emil Johannes Röntynen, Luka Verner Mustonen, Aaro Justus Pekkarinen, Alisa Anja Marjatta Laasanen, Aate Armas Julian Heikkinen, Mea Mimosa Koivisto

KUOLLEET

Kalle Heikki Korhonen 80 v, Aimo Antero Mikael Tissari 70 v, Aune Hyvärinen 81 v.

DIAKONIA-KESKUS

KESKUSSEURA-KUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259

Kuurojen lähetyspiiri to 13.10. klo 17.

Huonokuuloisten seurakuntapiiri ke 19.10. klo 13.

DIAKONIAKESKUS Suokatu 31

puh. 040 4848 464

Kehitysvammaisten kahvikerho ke 12.10. klo 13.30.

Hyväntuulenpiiri sauna-retki, ilmoittautuminen etukäteen

Hengellinen syöpäpiiri ke 19.10. klo 13.

Näkövammaisten piiri to 20.10. klo 13.

Hyväntuulenpiiri ti 25.10. klo 12.

Katulähetyspiiri ti 25.10. klo 17.

Kehitysvammaisten kahvikerho ke 26.10. klo 13.30.

OPISKELIJAT JA NUORET AIKUISET

KANSANLÄHETYKSEN OPISKELIJATOIMINTA Sairaalakatu 11

www.kolmekohtaamis-ta.com

Kolme kohtaamista-illat ke klo 18.

OPISKELIJA- JA KOULULAISLÄHETYS OPKO Sairaalakatu 11

Opiskelijailat la klo 18. www.opko.fi/kuopio

Parisuhteen ilot ja murheet la 15.10. Arno ja Kaija Toivanen.

Sairaus, parantaminen ja usko la 22.10. Matti Turunen.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU-KESKUS

Suokatu 22

Luottamuksellista ja maksutonta keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Käynnit sopimuksen mukaan. Tiedustelut puh. 040 4848 480 ma-pe klo 9-11.

PALVELEVA PUHELIN

päivystää su - to klo 18-01, pe - la klo 18-03, puh. 01019 0071. Puhelun hinta on paikallisverkkomaksu/ matkapuhelinmaksu. Net-tiosoite: pp.kuopio@evl.fi

JÄRJESTÖT

NNKY MYLLYKATU 5

puh. 017 2614 500 toimisto@knnky.fi

www.ywca.fi/paikallisyh-distykset

Maanantaisin **perhekahvila** klo 9.30–12 (ma 17.9. syyslooma).

Keskiviikkoisin **raamattu-piiri**, vuoroviikoin lähetys-piiri klo 13 ja **naisten hyvinvointipiiri** klo 17.

Raamattuluento su 23.9. Roomalaiskirje, Pekka Heiskanen SRO:sta, Saara Lehtimäki. Iltakahvi.

Päivystys kansliassa ti ja to klo 9–11.

Yhteiskristillinen rukousilta ti klo 18.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11

puh. 017 262 2082, www.p-savonkl.sekl.fi, tarjolla.net.

Myös Facebook.

Kuopio: Miestenpiiri parillisten viikkojen ti klo 18.30, männistön vanhan kirkon alakerrassa. Esko Ii-salo.

Kohtaamispaikka 13.10. klo 18.30 Riistaveden srk-talossa.

Radio Dei: P-SKL:n ohjelma pe 21.10. klo 19 ”Kohtaamispaikkana Jumalan Sana”.

Kysy Kansanlähetyksestä la 22.10. klo 14 Lähetysko-dissa. Arto Hukari.

KL-lähetyspyhän messu Su 23.10. klo 10 Alavan kirkossa. Saarna Arto Hukari. Lähetysjuhla srk-talossa klo 11.30, Arto Hukari.

Siilinjärvi: KL-lähetyspyhän messu su 16.10. klo 10 Siilinjärven kirkossa. Saarna Elina Karjalainen. Kirkkokahvit ja lähetystilaisuus srk-talon pienessä salissa.

Kaavi: Kohtaamispaikka to 27.10. klo 18.30 srk-talossa. Timo Mönkkönen.

Juankoski: Kohtaamispaikka ke 12.10. klo 18.30 srk-talossa. Cecilia Kurkinen.

Tuusniemi: Kotiseurat to 13.10. klo 19 Katri ja Pekka Juutilaisella. Pekka Kiiski, Risto Happonen.

KANSAN RAAMATTUSEURA SANAN KULMA, Tulliportinkatu 22

www.sana.fi/kuopio

krs-kuopio@sana.fi

p. 0207681660

Kirjanmyyntipiste avoinna pe 13-16 ja tilaisuuksi-en aikana.

Pienryhmien viikko-ohjelma:

Ma **Heprean piiri** klo 13-15, puh. 017 2613406/Anja.

Rukouspiiri klo 17.30-19. Ti pariton vk **Naisten solu** klo 18-19.30 puh. 0500 372 791/Aune.

Ke parill.vk **Askartelupiiri** klo 13-16, puh. 050 555 2300/ Marjatta.

Raamattupiiri klo 18-19.30, puh. 050 548 4087/Juha.

Ke pariton vk. **Miesten piiri** klo 18-19.30, puh.044 043 8585/ Toivo.

To **Krito-ryhmät** klo 18-20.

Krito-työ: Anja Komulainen, anja.komulainen@sana.fi, puh.0400 793446.

Perjantaisin **rukouspäivystys** klo 13-16.

Nuorekkaiden aikuisten kotisolu pariton vk. vaihtuvana päivänä klo18. Lisätietoja: marjut.rasanen@gmail.com, ninattartanen@hotmail.com.

Kansan Raamattuseuran toiminnanjohtaja Ulla Saunaluoma vieraillee Kuopiossa: Pe 14.10. klo 18 Sanan kulk-malla **Sanan ilta**, Riittäkö armo? Ulla Saunaluoma. Su 16.10. klo 10 Puijon kirkko KRS:n **kirkkopyhä** saarnaa Ulla Saunaluoma. Kirjapöytä, kirkkokahvit ja KRS:n työn esittely

Naisten kesken –ilta ti 18.10. klo 18.30 Sanan kulk-malla. Kahvitarjoilu klo 18 (5e). Voimanlähteistä huolehtiminen, psyk. erik.lääkäri Tuula Pesonen.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI-YHDISTYS

Evankelisten opiskelijoiden kotisivuosoite on www.sley.fi/ eo/html/fi/kuopio.html

SLEY:n Itä-Suomen piiriin työntekijä on Johannes Häkämies, puh. 050 3212 938, johannes.hakamies@sley.fi

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net

Lauluseurat ke 12.10 klo 19.

Seurat Leväsen palvelukeskussa la 15.10 klo 13.30.

Seurat la 15.10 klo 19.

Seurat Riistaveden srk-kodissa su 16.10 klo 13.

Seurat Riistaveden srk-kodissa su 16.10 klo 15.

Seurat su 16.10 klo 15.

Lauluseurat ke 19.10 klo 19.

Aluseurat Siilinjärvi, Syri, Parolankierto 2, pe 21.10 klo 19.

Aluseurat Suonenjoki/etelä-Kuopio, Petosen srk-talo, pe 21.10 klo 19.

Seurat la 22.10 klo 19.

Seurat Siilinjärven srk-talossa su 23.10 klo 15.

Seurat su 23.10 klo 15.

Seurat Mäntylän palvelukeskussa ti 25.10 klo 13.15.

Lauluseurat ke 26.10 klo 19.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS KUNINKAANKATU 22

Toimisto avoinna klo 10-13.

Virsituokio ke klo 11-12.

Seuroja to13.10. Keskusseurakuntatalon seurakuntasalissa, to 27.10. klo 18 Keskusseurakuntatalon Samulissa.

AHOLANSAARI

Lounasristeilyt la 15.10. ja syyslomaviikolla ti 18.10 ja to 20.10. laiva Sääskiniemestä klo 12.

Hiljaisuuden retriitti (mukana Nilsin srk) 21.-23.10.

Aholansaaren perinteinen –wanhanajan joulu 23.-26.12. Tiedustelut ja ilmoittautumiset puh. 050 4641 000, www.aholansaari.fi, aholansaari@aholansaari.fi

LÄHETYSKAUPPA VAKKA Kuninkaankatu 22

Avoinna ti-pe klo 11-15, la 11-14. Puh. 017 2622 322, 040 451 4135. www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyskauppavakka

AA-ryhmä, Hatsalankatu 37, p. 2622 621 savuttomat palaverit arkisin klo 11 ja 19, su klo 9 ja 19.

AA-ryhmä Kotipolku 7, Siilinjärvi. Savuttomat palaverit to klo 19, la klo 9 ja su klo 18.

AAL-ryhmä alkoholistisessa tai toimimattomassa perheessä kasvaneille aikuisille torstaisin klo 18-20 Propellissa, Minna Canthinkatu 4 C 3. krs. Satamakadun puolelta, p. 050 9294 548 ma ja ti klo 18-20. http://www.aal.fi

Al-Anon ryhmät alkoholiongelmaisten läheisille, Hatsalankatu 37 su klo 19, p. 040 5579 470 ja Kotipolku 7, Siilinjärvi ke klo 19, p. 050 3988 883 sekä Kirkkorannantie 1, seurakuntatalon vanha puoli, Kaavi ti klo 19.

Avoin keskustelupiiri lapsena seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneille ja heidän läheisilleen ke 2.11. ja 7.12. klo 17-30-19 Suomen Mielenterveysseuran toimiston kokoustilassa, Myllykatu 8.

Imetystukiryhmä parill. vkon ma Maljapuron päiväkodissa klo 18-19.30. Kaikille avoimesta ryhmästä lisätietoja, p. 040 7283 654 tai www.kuopionimetystukiryhma.fi

Irti huumeista puhelinpäivystys ma-pe klo 18-21, p. 0203-22388. Läheisryhmät, p. 040 8459 052.

Katiska, Särkiniemen asukastupa, Riimpitie 2 avoinna arkisin klo 9-16, p. 017 2822 239. www.sarkiniemi.toimikunnat.net

Kirkon Ulkomaanavun tuotteita myytävänä arkisin tilaisuuksien aikana Keskusseurakuntatalon aulassa, Suokatu 22.

Kompassi, Kuopion Setlementti Puijolan Monikulttuurikeskus, Myllykatu 1-3. Avoinna ma, ke, to, pe klo 8.30-15.30 ja ti klo 8.30-17. Ilmaiset suomen kielen kurssit ma klo 9-12, ti klo 17-18.30 ja to klo 10-12. www.puijola.net/ kompassi

Kotikulma, kohtaamispaikka avoinna ark. klo 8.30-15. Kuopion Setlementti Puijola ry, Jalkasenkatu 7, p. 050 3727 900.

Kriisikeskuksessa kriisipäivystys joka päivä klo 14-21, p. 017 2627 738 ja 2627 733. Ajanvaraus ma-pe klo 8-21.

Kuopion A-Kilta. Avoimet vertaisryhmät päihteettömyyden tukemiseksi ma, ti, ke ja to klo 18-20, Mäkitatu 11, käynti päihdeosaston rak. päädyssä. Ma ja to myös omaiset ja ystävät. P. 045 1134 245, www.kuopionakilta.fi

Kuopion Kristilliset Eläkeläiset. Laulun ja Sanan tilaisuus Mäntylän palvelutalossa ti 18.10 klo 13.15. Lauluokio ja kerho keskusseurakuntatalon Samulissa ti 25.10 klo 12.30. Kysy retkestä Krellin syyskoukseen/juhlaan Portaantopäissä 15.-16.10. p. 050 5997 011 tai 040 7377 860.

Kuopion Mielenterveystuki ry Majakassa Oma-apu keskusteluryhmä klo 12 paritt. vkon ma, Vapaan musiikkilukunnan kerho pe, Yhteislaulukerho parill. vkon pe. Ma klo 14.45 Niiralan uimahalli/kuntosal, Keilahalli to klo 14.45. Lisätietoja p. 040 733 1713/Pirjo. Päivystys Tukipilarissa Koljonniemenkatu 2, 2 krs, ma klo 9-12 p. 017 262 7733.

Kuopion Työttömät ry. Suokatu 18. Avoinna ma-pe 8-15, p. 050 4400 900. www.kuty.fi.

Länsi-Puijon asukastupa avoinna ma-pe klo 9-16. Ruokapäivät ti, ke, to ja pe klo 11-13.

Nimettömät narkomaanit su klo 16 Vinkkelissä, Kauppakatu 46.

NMKY, Kauppakatu 40-42. Elämäntarkastuspiiri ti klo 9.

Miesten raamattupiiri parill. vkon ti klo 18.

NNKY:n Iitu -puhelinpäivystys ja tukipalvelu yllätysras-kaustilanteissa ja abortin jälkeen ilmenneissä kriiseissä ma-pe klo 17-21, p. 044 5766 670. www.ituprojekti.net

Narsistien uhrin tuki vertaisryhmä Majakassa, Minna Canthinkatu 4 C, 3.krs. ma klo 18-20. Käynti Satamakadun puolelta.

Petrosen asukastupa Pyörönkaari 19, II. krs. Avoinna ma-pe klo 9.30-15, p. 3644 597.

Portti, terveysneuvonta- ja välineiden vaihtopiste suomensisäisesti huumeita käyttäville, Vuorikatu 31-33. Avoinna ma ja to klo 14-16, ti klo 16-18. Asiointi nimettömänä.

Puijonlaakson asukastupa palvelukeskuksessa, Sannakolammentie 12. Avoinna ma-pe klo 9-15. Leivän jakelu ma.

Päihdekliniikka Puistokatu 14-16, II krs. Päivystys vastaanotto ma-pe klo 8.30-11. Ajanvaraus alkaen klo 8, p. 183 672. Päihdeosasto, Mäkitatu 11 p. 183 684.

Rikosuhripäivystys käytännön neuvoja, ohjausta ja henkistä tukea. Palvelupiste/Kriisikeskus, p. 2627 738. Auttava puhelin, p. 0203-16116, ma ti klo 13-21 ja ke-pe klo 17-21. Help line, p. 0203-16118 ma-ke klo 15-18. Juristin puhelinneuvonta ma-to klo 17-19, p. 023-16117. www.riku.fi

Sanan ja rukouksen aamu, yhteiskristillinen Raamatun luku- ja rukoushetki pe klo 8 Eelim –temppelissä, Vuorikatu 29. Käynti toimiston oven kautta parkkipaikan puolelta.

Suomen Sairaanhoitajain Kristillinen Seura kokoontuu 17.10. klo 18.30 Mummon Mökissä. Vieraana Kaija Toivanen, Miksi kärsin?

Sotaveteraanimuseo avoinna tilauksesta ryhmille. Varaukset puh. 281 1130 arkisin klo 9-13.

Tupa-vertaistukitoiminta päihdeongelmaisten läheisille. Vertaisryhmä kkn ensimmäinen ke klo 18.30-20, Gottlundinkatu 8. Tukipuhelin ma klo 18-20 puh. 044 7148 008. Tukisähköposti: tupaposti@sirkkulanpuisto.com. Lisätiedot: www.sirkkulanpuisto.com.

Turvakoti- ja lastensuojelu 24h/vrk p. 017 183 393. Perhe-kriisiyksikkö, Lastentie 1.

Vertaisryhmä itsemurhan tehneiden läheisille ti 15.11. klo 18 Mielenterveysseuran koulutustilassa, Myllykatu 8, sisäpiha II krs. Tied. Liisa Paatelainen, p. 044 3313 710, Anneli Hartikainen, p. 040 8324 955.

Virvatuli ry:n lahjoitusruokajakelu Myllykatu 1-3. Ti ja pe klo 10. Oma kassi mukaan.

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n eroinfo ma-to klo 10-16, ke klo 10-19, p. 020 7749 800.

Yksinuoltajien Kanava ry tiistai-iltaisin, Kotopolku 7, Siilinjärvi. Tied. Marjut Kankunen, p. 040 7332 197.

KIRPPUTORIT:

Kirpputori Toivonsäde, Asematie 11, Siilinjärvi. Avoinna ma-pe 10-18, la 10 -14.30, p. 044 5471 629.

Kehitysmaakauppa Elämänlanka, Torikatu 17. Ma-pe klo 11-17, la klo 10-15, p. 2614 774.

Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry:n kirpputori, Kuninkaankatu 23. Ma-to 10-16, pe 10-13. Tiedustelut, puh. 040 7092 430.

Rihma, Puijonkatu 39. Avoinna ark. klo 10-17 ja la klo 10-15, p. 2612 004.

Vapaaseurakunnan kirppari Ropo, Käsityökatu 28. Avoinna ma-pe klo 10-17, p. 3623 614.

PYHÄ PUUHA

Pohdi, mitä kristityn vapaus tarkoittaa. Piirrä kuvaan mieleesi nousevia asioita vapaudesta.

TEHTÄVÄN LAATI PAULA REMES

VIIKON VALINTA

Yksi mies, seitsemän elämää

Juha Pentikäisen ja Risto Pulkkinen kirja on mielenkiintoinen ja miellyttävä lukukokemus. Se antaa monipuolisen kuvan Lars Levi Laestadiuksesta. Kirjoittajat tuntevat asiansa. He hallitsevat lähteensä ja alan kirjallisuuden.

Lars Levi Laestadius on yhä ajankohdainen. Hän oli Jumalan työase, voimallinen herättäjä ja paljon muuta.

Kirja valottaa Laestadiuksesta selviä puolia, jotka ovat aiemmin jääneet vähälle huomiolle.

Lars Levi Laestadius syntyi Ruotsin Piitimen Lapissa. Hänen sukunsa oli Ruotsin Lapis-pitkään vaikuttanutta pappissukua, jonka oppineet edustajat olivat pitäneet kunnia-asinaan tulla seurakunta-laistensa kanssa toimeen heidän omalla äidinkielellään, saameksi.

Lars Levin isä, Karl ei ollut pappi, mutta edelliset sukupolvet olivat, samoin Karlin kolme veljeä. Karl oli pitkään hopeakaivoksen vuorivoutina ja sittemmin uudisviljelijänä.

Lars Levin äidinpuoleiset juuret juontuvat saamelaisuuteen. Hän oli puoliksi saamelainen. Hänen lapsuutensa oli köyhää. Myöhemmin taloudellinen tilanne oli välillä varsin hyvä. Jo opiskeluaikanaan Lars myi keräämiään kasveja. Hän sai sillä tavoin sievoisen lisätienest.

Laestadius oli kielimies. Hän oli lukenut kreikkaa, hepreaa, latinaa, ranskaa ja saksaa. Luontaisesti hän puhui ruotsia ja saamea. Viimeainnuttuun hän loi kirjakielen, ”kotalapin”, mutta siitä ei tullut pysyvää.

Suomenkielen hän joutui opettelemaan, koska Pajalassa oli suomenkielinen väestö. Hän puhui ns. ”meän kieltä”.

Laestadius oli monitaitoinen. Hän tunsi kanttilaisen filosofian. Hän oli tavallaan parapsykologian tienraivaaja. Hän oli arvostettu kasvitieteilijä.

Lapin tuntijana hän toimi ranskalaisten tiedemiesten oppaana. Hän oli etnologi, kuvailijan kansatieteen tuntija. Hän oli patriootti, nimenomaan saamelainen. Hän oli luonnonmystikko, mytologi ja mytografi.

Kirjassa selostetaan 40 sivun verran Laestadiuksen viisiosaista teosta ”Lappalaisen mytologian katkelmat”. Oli tarkoitus lähettää se Ranskaan painettavaksi. Vain osa sinne sitten

meni. Kaikki osat ovat sittemmin löytyneet.

Laestadius oli nimenomaan Lapin pappi. Hän halusi puhua kansankielellä ja ymmärrettävästi. Hän julisti aiemmin jyrisevää lakia.

Lapin Marian tapaamisen jälkeen saarnaan tuli evankeliumin ilosanoma.

Raittiusasia oli Lars Leville tärkeä. Siihenkin tuli aivan eri sävy uskonasian selviämisen jälkeen. Sen jälkeen Lars Levi oli ehdottoman raittiuuden kannalla. Aikakauslehdessä hän arvosteli sekä Paavo Ruotsalaista että alkoholia käyttäviä pappeja.

Kun Laestadiuksen julistus kantautui Paavo Ruotsalaisen korviin, tämä antoi asiasta jyrkästi tuomitsevan lausunnon. Laestadius ei itse halunnut vastata. Hänen ystävänsä Isak Poromaa vastasi hänen puolestaan. Pentikäisen ja Pulkkinen kirjassa on otteita tästä kirjeenvaihdosta.

Sekä Ruotsalainen että Poromaa käyttivät varsin kovaa kieltä. Ruotsalainen arvosti Laestadiusta korkeasti oppineena, mutta piti tätä hengellisesti hulluna. ”Ihmisten edessä hän on niin kuin musta piru”, Ruotsalainen kirjoitti. Hänen mielestään Laestadiuksella ei ollut taivaan valtakunnan avaimia, vaan helvetin portin avaimet. Poromaa vastasi samalla mitalla nimittämällä Ruotsalaista hengellisesti sokeaksi naudaksi ja sokeaksi siaksi.

Poromaa kuitenkin lopetti kirjeensä: ”Jää nyt hyvästi ja kirjoita minulle vastaus.”

Pentikäisen ja Pulkkinen kirja on täyttä asiaa. Kirjoittajien käsiala siinä näkyy, mutta hienonhienosti.

Lukemisen arvoinen on myös liitteenä oleva Luulajan piispa Hans Stiglundin saarna Alatornion kirkossa ”meän kielellä”.

MATTI VAINIKAINEN
Kirjoittaja on kuopiolainen rovasti.

Juha Pentikäinen, Risto Pulkkinen:
Lars Levi Laestadius.
Yksi mies, seitsemän elämää.
Kirjapaja 2011.

JUHO NILVAARA

Lars Levi Laestadius, Juhani Raattamaa ja Lapin Maria Golgatan kalliolle pystytetyllä ristillä kärsivän Vapahtajan jalkojen juuressa. Karesuvannon alttaritaulu on Bror Hjortin puuveistos alkuheräyksen myyttisestä perustasta ja kolmesta vaikuttajasta.

RISTIVETOA

Kolmen vartin kirkko

Lyhyt, uudenvuoden messu yllätti ja rohkaisi.

Kirkon somistusryhmään kuuluva **Raija Partanen** jakaa ovelta laulumonisteita. Toiseksi viimeinen on menossa ja Männistön vanha kirkko on viime sunnuntai-iltana liki täynnä.

Kolmen vartin kirkon historiassa on nyt toinen kerta.

Altтарin edessä on jo lehdistään ravistettu puu, kakkärä, jonka **Vieno Arvola** löysi kaadettuna Kasarmipuistosta. ”Tämä messu on saanut miettimään omaa elämää ja sitä, mitä satoa se on tuottanut.” Arpolalla on jäljellä neljä työpäivää ennen eläkkeelle siirtymistä.

Kun aiheena on syksyn sato, kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** jakaa ennen messun alkua jokaiselle omenan. Pastori **Salla Tyrväinen** kehottaa puheessaan olemaan puu, joka katselee itseään. Mi-

Männistön vanhassa kirkossa vietetään...

Kirkkokiistasta syn

Kirkkokiistassa hävinneet suivaantuivat niin, että erosivat kirkosta.

Se, että Riistaveden kirkko seisoo komeasti nykyisellä paikallaan Joensuuntien varressa, on melkoisen kiistelyn tulos. Sen tietää **Niilo Lintunen** Riistaveden Talvisalosta. Teatteritaiteen rakastajana hän on kirjoittanut näytelmän nimeltä ”Kirkkokiista” ja tuottaa sen harrastelijavoimin esitykseksi ensi kesänä.

Riistaveden asukkaat taistelivat kirkkonsa paikasta kolmikymmenluvulla niin intomielisesti, että vasta neljännet suunnitelmat ja neljäs paikka toteutui. Lopullisella päätöksellä oli myös seuraamuksensa. Hävinneelle puolelle jääneet 350 seurakuntalaista sydämistyivät päätöksestä niin, että he erosivat kirkosta.

Kirkko valmistui 1934.

Porukalla riideltiin, porukalla näytellään

Musiikkipitoista kuvaelmaa esitetään Riistaveden kotiseutumuseolla kesäkuussa 2012 ainakin kolme kertaa.

Viime viikolla jaettuuihin puhe- ja laulurooleihin halukkaat löytyivät nopeasti. Kiinnostuneita tuli myös Juankoskelta ja Muuruvedeltä.

”Ihmiset haluavat tehdä porukalla ja se on hieno homma”, Lintunen sanoo. ”Porukallahan ne aikoinaan riitelivätkin”, totesi joku esiintyjäkaartilainen.

Niilo Lintunen on kulttuurista ja historiaa harrastava maanviljelijä, joka jo pikkupoikana piti teatterista ja harrasti lukemista. Hän on näyttelijä-kirjoittaja, jolta on tuotettu näytelmiä jo ennen Kirkkokiistaa. Hän on myös kirjoittanut

Rukousten talossa

Yhteinen rukous ja halu ymmärtää Raamattua kasvavat.

”Ihmisillä on halu rukoilla ja oppia lisää rukouksesta”, sanoo Kansan Raamattuseuran toiminnanjohtaja Ulla Saunaluoma.

Katetta tällaisille odotuksille on kertynyt eri puolilta maata. Ensi viikonloppuna Saunaluoma tulee Kuopioon.

Häntä ilahduttaa yhteisen rukouksen lisääntyminen. Erilaisia rukoustopahtumia järjestetään eri puolilla Suomea.

”On hienoa, kun seurakuntalainen oivaltaa, että rukous on myös mahdollisuus palvella muita, omaa paikkakuntaa ja Jumalan valtakuntaa.”

Kansan Raamattuseura on myötävaikuttanut Rukouksen talojen syntymiseen. Taloissa haastetaan kasvamaan

omassa ja yhteisessä rukouksessa.

Kuopiossa Rukouksen talo toimii Kansan Raamattuseuran Sanan Kulmassa ja Karttulasissa.

Toinen järjestöjohtajaa matkutyössä vastaan tullut havainto on kiinnostus raamatunopetukseen.

”Halutaan ymmärtää syvemmin Jumalan sanaa, joka viestittää, että meillä on elävä, tässä ajassa vaikuttava Vapahtaja.”

”Olemme alusta saakka fokuksineet tehtävämme evankeliumin esillä pitämiseen. Kutsumuksemme on rakentaa siltoja eri suuntiin niin, että evankeliumi saa koskettaa ja tulee ihmisille todelliseksi.”

LEA LAPPALAINEN

KIRKKO & KOTI

18

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
98. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 26.10.

KOTIMAA-YHTIÖT

Kustantaja Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki. **Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.

Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama

Painopaikka Lehtisepät Oy, Kuopio. Painos 66 000 kpl

Toimitus Suokatu 22 B, 5. krs., avoinna ma–pe klo 8–16. Lahja Pyykönen, päätoimittaja, p. 040 484 8232 Ulla Remes (virkavapaalla) Lea Lappalainen, p. 040 484 8234 Hanna Karkkonen, p. 040 484 8236 Seija Rytönen, verkkotoimittaja, p. 040 484 8514

Taitto Kotimaa-Yhtiöt.

Ilmoitukset Vappu Kuusiniemi, Kotimaa-Yhtiöt, p. 014 619 824, 040 486 6726. vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi

Tilaukset Kuopion ulkopuolelle 20 €/vuosikerta.

Jakelu Itella Posti Oy, Suora Lähetys Oy. **Jakelupalaute:** www.suoralahetus.fi, puh. 017 264 7800

Kirkko aloitti Männistössä

än kerran kuukaudessa Kolmen vartin kirkkoa.

ten se voi? Saako kylliksi ravinteita? Onko sillä elämää?

”Kristus toivoo, että voisit tuottaa hedelmää. Hän muokkaa maaperän ympärilläsi, karsii turhan ja huonon pois. Hän antaa sitä elävää vettä, jota tarvitset”, Tyrväinen sanoi.

Yllättävä, rohkaiseva ja rajoja rikkova

Kolmen vartin messu on toisenlainen iltakirkko. Joka kerran se rakentuu yhden teeman ympärille. Ensimmäisellä kerralla aiheena oli alku, nyt sato, seuraavalla kerralla myrsky ja tämän vuoden viimeisenä odotus. Somistusryhmä luovuudellaan kaunistaa kirkon teeman mukaan.

”Tämä on rajoja rikkovaa”, toteaa **Riitta Valle**. Hän on kymmenvuotiaan tyttärensä **Doris Antikaisen** kanssa luomassa ”kirkon maisemaa”. Mukana on myös Kuopion muotoiluakatemia opiskelijoita.

”Saamme Raamatun tekstin ja siitä se alkaa.”

”Rauhallista ja rohkaisevaa”, sanovat iltakirkkoon osallistuneet opettajat **Riikka Huuskonen** ja **Silja Kallio**. ”Yllättävä. Tunnelma iltahämärässä on toinen kuin aamumessussa.”

”Jäin miettimään sitä, mitä vaikutuksia kasvuympäristöllä on tulevaisuuteen ja elämään”.

Riikka Huuskonen kertoo kirkossa nousseita ajatuksiaan.

Kolmen vartin kirkkoon sisältyy ehtoollinen, joka jaetaan alttarin edessä. Ehtoolliselle tulija saa leivän, jonka hän itse kastaa viiniin.

Kirkkoillan jälkeen on mahdollista jäädä tapaamaan toisia teetarjoilun äärellä.

LAHJA PYYKÖNEN

tyy näytelmä

historiikkeja ja näytellyt itse useissa rooleissa.

”Tämä on ensimmäinen kirjoittamani uskonnollinen näytelmä. Aihe alkoi kiinnostaa, kun olin mukana kirjoittamassa seurakunnan juhla-kirjaa”, Lintunen taustoittaa. Aihe on kuntalaisille tuttu ja näytelmäksi kirjoitettuna saanee hyvät katsojaluvut.

Lintunen omaa äidin herännäisyyden perusteella jo lapsuudesta kristilliset perusarvot, mutta toteaa, ettei kukaan ihminen voi uskosaaan kehua.

Kanttori **Matti Saarela** jakoi lauluroolit kuorolaisille heidän äänialojensa mukaan. Käytössä on vuoden 1886 virsikirjan virret. Niiden tunnelmalla, mahdollia, alakulolla, hai-

keudella tai ilolla ryyditetään näytelmän tapahtumia puheroolien lisäksi.

Kirkkokiista -näytelmän kesto on runsaan tunnin. Sen ohjaajina toimivat äidinkielen lehtori **Eero Koponen** ja Niilo Lintunen. Ohjaustyötä on lupautunut konsultoimaan Kuopion kaupunginteatterin näyttelijä **Seija Pitkänen**.

Lintunen uskoo, että myös kesämatkailijoita ja mökkiläisiä näytelmä voi kiinnostaa. Vapaaehtoinen pääsymaksu kerätään Riistavesiseuralle.

Seurakunta tarjoaa harjoittelutilat seurakuntakodilta.

ANNA-LIISA PEKKARINEN

Käsikirjoittaja Niilo Lintuselle Kirkkokiista on ensimmäinen uskonnollinen näytelmä.

KISSA PÖYDÄLLE

Puolen metrin päästä päivää

Työnantaja järjesti henkilöstöllemme mukavan virkistyspäivän.

Aamupäivän teemana oli nykyvirtaus-ten mukaan vuorovaikutus. Kouluttaja oli arvioinut joukkoamme hatarasti, sillä moni oli harjoituksissa vaivaantunut. Kukapa nyt ihan kiusaantumatta kiskoi poma korvista taikka hieroisi niskaa ja päänahkaa. Joukossa oli paljon toisilleen tuntemattomia. Likeinen ensikontakti saattoi hämmentää.

Oman reviirin mitta on jokaiselle yksilöllinen, mutta useimmille se on puoli metriä. Liian lähelle tulija tunkee yksityisalueelle. Vuorovaikutusta voi harjoitella myös sanoilla ja katseella.

Halaamisen kulttuuri on ottanut sijan Suomessakin. Voi syntymäpäiväsankareita, jotka joutuvat tuntikauksiksi tuttujen ja tuntemattomien halausten kohteek-

si. Voi heitä, jotka halaavat vain siksi, koska muutkin näyttävät tekevän niin. Kolminkertainen voi heille, jotka halaavat väkisin, ilman lupaa.

Piispa, silloinen yliopistonopettaja **Eero Huovinen** opetti pappisoppilaitaan näin: papin kuuluu kätellä suurin käsivarsin. Lähemmä päästäminen antaa vääränlaisia viestejä. Katsotaan tarkoin, kenelle pappi myöntää halauksen, ketä ”vain” kättelee.

Kädestä päivää sanominen on rehti, suomalainen tapa.

Halaukset kuuluvat lähimmille. Heille, joiden kanssa sanallinen yhteisymmärrys ja sanatonkin viestintä, katse ja luonteva kosketus ovat jo syntyneet.

LAHJA PYYKÖNEN

Roosa aika

Ouhan se sympaattista, että kymmenen raavasta urhoa harjoittelee taitouintiohjelman ja esittää sen vaaleanpunaisissa trikoissa.

Yksi heistä, Altti Rautalahti, 24, sanoo:

- Jos äitini on selvinnyt jo useamman kerran hiukset tiputtavista hoidoista, kyllä minä nyt yhden kuviokelluntaesityksen hoidan (Syöpä-lehti 5/2011).

Hymyilen hyvilläni, kun hotellin vastaanotossa kaikilla on roosa nauha rintapielessä.

Minä en kannan roosaa nauhaa. Kannan sairauden jäljet runnellussa kropassani ja pelon häileenä mielessäni lopun ikäni.

Siksi Facebookissa leviävät jipot, joissa ”levitetään rintasyöpätietoisuutta” kirjoittamalla hämääriä statuspäivityksiä, ovat minusta vastenmielisiä.

Äiti kuoli rintasyöpään

38-vuotiaana. Kun itse sairastuin, olin 44. Pahinta oli muiston kertautuminen: nytkö se tapahtuu minunkin lapsilleni?

Ei tapahtunut. Hoidot ovat kehittyneet valtavasti. Noin 88 prosenttia sairastuneista on elossa viiden vuoden kuluttua diagnoosista. Parempaa hoitoa ei voi saada kuin Kuopion yliopistollisessa sairaalassa.

Muistan erityisesti yhden sytostaattihoitajan. Hänen kunioittava kosketuksensa, hänen lempeä lämpönsä. On ylimaallista, jos tuossa tilanteessa saa potilaan tuntemaan itsensä kuningattareksi.

Rintasyöpä iskee naiseuteen lujasti. Jos olet nainen, kuvittelet itsesi yksirintaiseksi ja kaljuksi. Kyllä kolahtaa, vaikka et olisi edes erityisen turhamainen. Usein kasvain voidaan poistaa rinta säästäen, menetetyt rinnat tilalle osataan nykyisin rakentaa uusi, ja kaikilta eivät hiukset lähde.

Ymmärrän niitä, jotka jakavat sairauden vain lähimpien kanssa. Minä en nähnyt muuta vaihtoehtoa kuin avoimuuden. Olisin jäänyt paljosta vaille ilman sitä – suorastaan keltuvin huolenpidon ja rukousten virrassa.

Yhtä lehtihaastattelua hiukan kadun, tai sanavalintoja. Kuopuksen koulukaverit päättelivät nimittäin, että nyt sen äiti meinaa kuolla.

Toivottavasti he ovat jo nähneet, että syövästä voi parantua.

HELENA KANTANEN

Roosa nauha -päivää vietetään 14.10.

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Isä olisi halunnut pojastaan papin, mutta lukeminen ei Hannu Tikanojaa kiinnostanut.

Lehtori Tikanoja ja poikansa Hannu

”Isä oli auktoriteetti, mutta ei hän ketään lyönyt.”

”Paavolla ja isällä oli uskonkysymyksiin liittyviä erimielisyyksiä. Mutta minun on vaikeaa uskoa sitä, että kukaan olisi lyönyt.”
Paavo Liposta ja Viljo Tikanojaa koskenut mediajulkisuus on harmittanut kuopiolaista **Hannu Tikanojaa**, perheen viidestä lapsesta keskimäistä.

Kiivas, lempeä ja hyvä isä

Tikanojaa suututtaa se, ettei läheisiltä ole kysytty mitään nyt kun Kuopion Lyseossa tapahtuneita yli 50 vuotta vanhoja asioita on ryhdytty penkomaan. ”Kuka niitä enää edes muistaa.”

Lehtori Viljo Tikanojan oppilaina Kuopion lyseossa olivat niin **Spede Pasanen** kuin Paavo ja **Osmo Lipponenkin**.

Jupakka sai alkunsa Aamulehden mielipidesivuilta, jossa lukija muisteli Lipposen lyöneen opettajaa kesken uskontotunnin.

Muistelmissaan Lipponen kirjoittaa veljensä Osmon kertoneen, että uskonnonopettaja olisi lyönyt häntä.

Hannu Tikanoja itse ei muista, mutta hänen sisarensa kertoman mukaan uskonnonlehtori Tikanoja oli pelästynyt, ja juossut opettajanhuoneeseen Lipposen veljeksiä karuun.

”Isä oli auktoriteetti, mutta hän oli lempeä ja hyvä, vakaumuksen ihminen. En usko, että hän olisi lyönyt ketään.”

Aamulehti joutui pyytämään Lipposelta anteeksi. Helsingin Sanomat jäljitti lyseon vanhan rangaistuskirjan. Lipposten kohdalla mainintaa väkivallasta opettajaa kohtaan ei ole.

Urheilua rakkauden puutteeseen

Hannu Tikanojalla on mukanaan nippu isästä kertovia jo kellastuneita lehtileikkeitä.

Viljo Tikanoja kuoli 60 –vuotiaana. Paikallislehden artikkeli kertoo, kuinka kolmessa sodassa ollutta miestä on alttarin takana siunaamassa yksitoista pappia.

Herännäisyys on Tikanojan taustalla ollut hengenliike. Lehtileikkeissä on Kuopion herättäjäjuhilla vuonna 1938 pidetty puhe.

”Aina kun isä puhui seuroissa, minä itkin”, Hannu Tikanoja sanoo. Tikanojan puheet olivat myös tulta ja tappuraa. Kotona lapsilaumaa peloteltiin helvetin tulella. ”Pelkäsin sitä ikuista tulta, joka ei lopu koskaan.”

Pojasta kasvoi itsetunnonheikko. Hän heräili yöllä ja pelkäsi varjoaankin. Pelottelut ja sisarustenvälinen nokkimisjärjestelmä nakersivat itsetuntoa.

”En muista, että koskaan olisin istunut kiihtyneenä äitini sylissä.”

Rakkauden puutteeseen auttoi urheilu: telinevoimistelu, jalkapallo, hölkkäkilpailut, maraton, pitkät pyöräilyretket sekä Lapin vaelukset.

Jos Tikanoja joskus Lipposen tapaan ryhtyy kirjoittamaan muistelmia, se on helppoa. Päiväkirjaa hän on 50 vuoden ajan raapustanut ruutuvihkoon joka ikisenä päivänä.

Päätoimiset työt olivat NMKY: ssä, Saasta-

moinen –yhtymässä sekä lähes 20 vuotta kestänyt palvelu Kuopion yliopiston henkilöstöhallinnossa.

Liikuntaharrastus tuotti yli 20 vuotta kestäneen kauden kansalaisopiston tuntiopettajana kuntosuorituksen vetäjänä.

Herättäjä-Yhdistyksen Alavan paikallisosaston puheenjohtajuus on johtanut myös seurapuhujan paikalle.

Liki 30 vuotta sitten tapahtuneen avioeronsa jälkeen Tikanoja on elänyt sinkkuna. Lapsia avioliitosta syntyi kaksi, ammattikoulun lehtori **Asko** ja kieltenopettaja **Tarja**.

Pistävät piikit pehmenevät

Uskon kivijalka rakentui lapsuudessa. Isän opetuksista tarttui päähän sekin, että syntisen paikalla tarvitaan armoa eikä kilvoittelua saa unohtaa.

Seurakunnan poikakerhoon, partioon ja pyhäkouluun liitettiin kuopiolainen legenda, pastori **Kalevi Lyytinen**. Kuorot, tuomiokirkkokuorosta mieskuoroon ovat olleet laulumiehelle likeisiä harrastuksia vuosikymmenet.

Isä oli sodassa lähellä kuolemaa. Niin poikakin jo miehen iässä kun ihosyöpä käsitteli kehoa omilla tekniikoillaan.

”Elämä on Jumalan käsissä. Elämäni tärkein

asia on usko Jumalaan, mutta kesti kauan ennen kuin opin rakastamaan Raamattua.” Nyt se kuuluu jokaiseen päivään.

Kauan Tikanojalla kesti myös oman luonteen kouluminen. Ihmispelkoinen ja itseään vihaava ihmisraakile löysi avuksi psykologian. ”Ja elämäni alkoi heittää kuperkeikkaa.”

Piikkeihin on tullut pehmenystä, kiivas luonto on pikkujalka kypsynyt lähimmäisilleen parhaaksi. ”Opettelen kohtaamaan itseäni oikein sekä kunnioittamaan ja rakastamaan lähimmäisiäni.”

”Jokaisesta ihmisestä voi oppia. Olen oppinut kiittämään jokaisesta päivästä, leivästä, terveydestä, ystävistä ja uudesta kodista.” Puijonlaakson korkean kerrostalon ylimmäisistä ikkunoista näkee kauas horisonttiin. ”Asun kuin pilvilinnassa.”

Kolme kertaa viikossa Tikanoja lähtee rukouspiiriin. ”Haluan kuulua kirkkoon ja elää seurakunnan yhteydessä. Olen ollut aika julma itselleni ja läheisilleni. Jospa lopulta tulisin hiukan paremmaksi ihmiseksi.”

Elämä on hänelle arvokas arvoitus. Suurta armoa jokainen päivä.

LAHJA PYYKÖNEN

”Pelkäsin helvetin tulta, joka ei lopu koskaan.”